

NIXONAS BERLYNE

LOGIKA VERČIA JAV PREZIDENTĄ BŪTI 'BERLYNIEČIU'...

Atrodo, kad prezidentas Nixonas jo viešnagės Europoje metu sirdingiausiai buvo sutiktas Vakarų Berlyne ir visai aišku kodėl. Jau 1961 metais prezidentas John F. Kennedy proklamavo tris principus (three essentials), kurių nesilaikymas galėtų reikšti karą:

1. santarvininkai turi teisę būti Berlyne;
2. jie turi teisę į susiekimą su tuo miestu, ir
3. Berlynas (Vakarų) turi teisę savarankiškai tvarkytis.

Sovietai tuos principus akceptavo. Visas ligšiolines 'šūnybes' prieš tą jų apsuptą miestą jie organizavo nepažeisdami tų principų. Kai prieš keturis metus -- 1965 m. balandžio 7 d. -- jie protestuodami, kaip dabar prieš Vakarų Vokietijos konstitucinio susirinkimo posėdžius

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Berlyne, virš vakarinės miesto dalies paleido skraidyti savo MIGus, apie kiekvieno Sovietų lėktuvo atskridimą ir jo kursą buvo pranešta bendrai santarvininkų orinio eismo kontrolės įstaigai. Tai turbūt geriausiai įrodo, kad sovietai laisvą Vakarų Berlyną pakenčia tik iš amerikiečių baimės. Ir užtat kiekvienas JAV prezidentas Berlyniui yra tikrai brangus ir malonus svečias -- jis yra miesto nepriklausomybės garantas. Ir tik jis vienas.

Visa tai tačiau nepakeičia fakto, kad Vakarų Berlynas yra sala pavojingoje jūroje. Teigiama, kad Sovietų ambasadorius Washingtono Dobrininas prezidentui pareiškė, kad iš sovietų pusės prieš jo apsilankymą tame mieste neprieštaraujama, tačiau tai nepakeičia sovietų pažiūros, kad Berlynas nieko bendro neturi su Vakarų Vokietija. Už tat iš Nixono buvo laukiama, kad jis pakartotinai užtikrintų dabartinį statusą Berlynui, bet kartu duotų suprasti, kad dėl to statuso galima derėtis.

Iš tikro Nixonas Berlyne pareiškė:

"Kartais jūs galite jaustis labai vieniši. Bet visados turite atsiminti, kad mes esame su jumis ir visi žmonės, kurie yra laisvi ir nori būti laisvais yra kartu su jumis. Tam tikra prasme galima tvirtinti, kad jei Berlynas yra taikos ir laisvės garantas bei simbolis, tai visilaisvi pasaulio gyventojai yra tikri berlyniečiai".

Prezidentas Kennedy, kaip žinia, tą patį yra kiek paprasčiau išreiškęs. Jis sakė: "Ich bin

ein Berliner!" Teisybės labui, jis, kaip Nixonas, turėtų dar pridurti, kad būti ta prasme 'berlyniečiu' neužtenka tik norėti laisvės, reikia dar gauti gausios finansinės paramos iš Vakarų Vokietijos. Priešingu atveju mūrų atitvertas Vakarų Berlynas anksčiau ar vėliau kaip prienokės obuolys nukristų į sovietinę sterblę.

Cia ir yra pakastas šuo. Sovietams šiuo metu yra reikalinga suskaldyta Vokietija. Jei vokiečiai visai susigyventų su mintimi, kad dabartinė būklė yra nepakeičiama, jie pradėtų ieškoti iš jos daugiau naudos negu iki šiol turėjo, pripažindami dabar susidariusią būklę teisėta ir nusistovėjusia. Taip nusiteikę, jie galėtų daugiau laimėti tiesioginėm derybom su sovietais negu laikydamiesi Washingtono skverno. Bet jei taip, amerikiečiai negalėtų turėti savo pusėje vokiečių, kai (ir jei) prsidėtų tiesiogės jų derybos su sovietais. Šita logika privertė Nixoną pasirodyti vokiškesniu už pačius vokiečius. Ne jie, bet Nixonas Bonnoje kalbėjo apie Vokietijos suvienijimą, ne vokiečiams, bet amerikiečiams naudingi Vakarų Vokietijos prezidento rinkimai Berlyne, nes jie ir sovietų demonstracijos prieš juos, vokiečius laiko ... amerikiečių pusėje.

PO 23 METŲ GRĮZO IŠ SIBIRO

Vokietijoje išeinantis laikraštis: "Deutsche Nachrichten" vasario mėn. 21 d. patalpino žinią: Į Bremeną sugrįžo 23 metus išbuvęs nelaisvėje Sibire Edmundas Račkauskas su savo žmona ir 9 metų sūnumi. Jis 1945 metais kovo

JAV Atstovų Rūmuose vasario 19 d. buvo iškilmingai paminėta Lietuvos Nepriklausomybės 51 metų sukaktis, organizuota Amerikos Lietuvių Tarybos pastangomis, kas jau yra daroma per eilę metų. Ta proga Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas inž. E.A. Bartkus ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas dr. J. K. Valiūnas aplankė JAV Atstovų Rūmų pirmininką J. W. McCormack, iš kairės: VLIKo pirm. dr. J.K. Valiūnas, JAV Atstovų Rūmų pirmininkas J.W. McCormack ir ALT pirm. inž. E.A. Bartkus.

LIETUVIŲ ATKAKLUMAS GERIAUSIA GARANTIJA, KAD LIETUVOS KLAUSIMAS NEBUS UŽMIRŠTAS

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkai vasario 18 ir 19 dienas paskyrė apsilankymui Washingtono.

mėnesį buvo paimtas į nelaisvę. Už tai, kad pagelbėjo vokiečių kariuomenei ir kad jo tėvas buvo lietuvis, buvo išlaikytas ilgą laiką nelaisvėje ir 10 metų nubaustas ir išsiųstas į priverčiamųjų darbų stovyklą Sibire. Statusas kaip kariuomenės belaisviui jam ilgą laiką buvo paneigtas. Sibire jis susipažino su panašaus likimo tremtine mergaite ir ją vedė. Po daugelio rūpestingų pastangų jam pavyko susirasti savo motiną ir brolių, kurie gyveno Bremenhaveno. Ir pagaliau jis gavo leidimą po 23 metų apleisti Sovietų Sąjungą ir išvykti pas savo gimines į Vakarų Vokietiją. (ia)

Klausiamas apie to lankymosi tikslą, Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas paaiškino:

— Lankėmė ryšium su Lietuvos Nepriklausomybės Dienos minėjimu Jungtinių Valstybių Kongrese. Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai kone kasmet apie vasario 16 dieną lankosi pas vadovaujančius Amerikos valdžios pareigūnus pasitarti apie Lietuvos nepriklausomybės bylos padėtį. Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atstovai irgi yra turėję tokių pasimatymų įvairiomis progomis. Šiuo atveju sutarėm, kad tikslinga tokius apsilankymus ALT ir Vlikui atlikti drauge. Vasario 16 dalyvaus Chicago Lietuvių Tarybos surengtoji iškilnė, o po to, drauge su ALT pirmininku inž. E. Bartkum ir valdybos nariu Evans (kuris yra Lietuvos Vyčių veikėjas ir atstovas ALT), nuvykom į Washingtoną. Drauge nuvyko ir kun. Urbonas iš Gary, Ind., kurs buvo pakviestas atlikti invokaciją Atstovų Rūmų posėdyje vasario 19 dieną (ryšium su Lietuvos nepriklausomybės metinių minėjimu Kongrese), ir kuris vasario 18 d. naujojoje Washingtono šventovėje, lietuvių koplyčioje atlaikė pamaldas už žuvusius kovose dėl Lietuvos laisvės.

— Kokia tokių apsilankymų prasmė?

— Pagrindinė jų prasmė yra Lietuvos nepriklausomybės bylos "pulso tikrinimas". Nerimta būtų apie šių apsilankymų prasmę spręsti tik iš galimo atsakymo į galimą klausimą "keliomis pėdomis pažengta artyn į Lietuvos nepriklausomybę?" Čia tuo tarpu nėra kalbos apie žengimus artyn ar tolyn, bet yra kitas opus ir svarbus klausimas: ar Lietuvos nepriklausomybės byla tebelaikoma "ranka pasiekiamoj vietoj" ir ar neatsiranda palinkimų nustumti ją į nebeilnotinų bylų archyvą.

Nusiminti neteko nė šio apsilankymo metu, nes su

kuo tik susitikom, iš kiekvieno, ką girdėjom, ko ne, o vieną dalyką būtinai girdėjom, ir tai vis buvo maždaug tokios prasmės pareiškimas, esą, — jūsų, lietuvių, atkaklumas nuostabus, ir tai yra geriausia garantija, kad jūsų reikalas būt nei pamirštas, nei paliktas be dėmesio.

Tas, žinoma, drąsina ir skatina būti atkakliems ir toliau, — jeigu reikia, tai gal ir iki įkyrumo... Ir tai skatina nevengti tokių apsilankymų, netgi jeigu, žiūrint iš šalies, jų prasmingumas kam atrodytų gal ir abejotinas.

— Kur šiuo atveju lankėtės?

— Tik pas Kongreso narius, nes tai buvo daugiausia ryšium su Kongrese vykstančiu Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimu. Toks reiškinys tokioj institucijoj mums yra neįkainojamos politinės ir ypač moralinės reikšmės, todėl privalu parodyti, kad jį vertiname.

Matėmės su atstovu Ray J. Maddenu iš Indianos, su atst. Derwinskiu iš Chicago ir su pačiu Atstovų Rūmų pirmininku J. McCormacku, kurs ypač gyvai patikino, kad Atstovų Rūmuose Lietuvos klausimo pulsas labai stiprus. Iš tikrųjų, jau prieš tuos pasimatymus Atstovų Rūmuose Lietuvos Nepriklausomybės Dienos minėjimas buvo jau prasi-dėjęs ir keliolika atstovų jau buvo padarę tuo klausimu atitinkamus pareiškimus. Beje, Atstovų Rūmų pirmininkas pasisakė, kad ir jo šeimoj "Lietuvos klausimas labai geram stov", nes pirmininkas turįs puikią lietuvių ambasadorę namuose — lietuvaite marničiā...

Senate lankėmės pas mažumos vadą sen. Dirkseną, pas naująjį daugumos vadą antrininą sen. E. Kennedį ir senatorius J. Javitsą (R., N. Y.), T. J. Doddą (D., Conn.) ir V. Hartkę (D., Ind.). Pastarasis jau buvo

(Nukelta į 2 psl.)

Kas nauja Pasaulyje

• KINŲ kariuomenė praeitą sekmadienį Sibire perėjo sieną ir susikovė su sovietų daliniu. Iš sovietų pusės buvo keleta užmuštų. Maskva dėl to pareiškė Pekinui protestą.

• PREZIDENTAS NIXONAS grįžo Amerikon išbuvęs 8 dienas Europoje. Nuomonių pasikeitimas su de Gaulle, sakoma buvęs naudingas ir de Gaulle priėmęs kvietimą ateinančiais metais sausio ar vasario mėnesį apsilankyti Amerikoje. Prezidentas Nixonas šį ketvirtadienį per televiziją ir radiją padarys pranešimą apie savo kelionę.

• SOVIETAİ atsakė garantuoti saugumą lėktuvams, kuriais bus skraidinami į Vakarų Berlyną elektoriai rinkti naują Vakarų Vokietijos prezidentą. Kancleris Kiesingeris pareiškė, kad rinkimai, nežūrint grašinių, visvien įvyks kaip numatyta Vakarų Berlyne.

• CONCORDE, bendromis anglų-prancūzų jėgomis gaminamas mišiniškas lėktuvas, praeitą sekmadienį sėkmingai buvo išbandytas ore, dar neišvystant pilno greičio. Tai bus atliktas ant-rame skridime virš Atlanto. Technika pirmuoju bandymu patenkinti.

• PIETŲ VIETNAME pradėti kaimų ir bažnytkaimių tarybų rinkimai, kurie tęsis 3 sekmadienius iš eilės ir apims apie 3000 vietovių. Tuo būdu Saigono vyriausybė nori suteikti daugiau galios vietiniams organams.

• ČEKOSLOVAKIJOJE vyriausybė įsteigė naują gynybos tarybą, kurios paskirtis išimti krašto ginkluotą pajėgą iš kompartijos tiesioginės kontrolės. Tai viena iš reformų kuri buvo numatyta prieš sovietų invaziją. Kompartija nebebus atsakinga už krašto gynybą kaip ta buvo ligi šiol. Tačiau naujos tarybos pirmininkas bus partijos lyderis Dubčekas.

• BUV. PREZ. EISENHOWERIS, kuris buvo susirgęs plaučių uždegimu, reaguoja į vaistus ir pavyko uždegimą izoliuoti dešiniajame plaučiuje. Buv. prezidentas guli ligoninėje nuo praeitų metų balandžio mėnesio. Užpraeitą sekmadienį jam buvo padaryta vidurių operacija.

New Jersey Lietuvių Tarybos atstovai pas Newarko miesto burmistą, kuris paskelbė proklamaciją Vasario 16 dienos proga. Prie miesto rūmų buvo iškelta Lietuvos vėliava ir užrašas: 51st ANNIVERSARY OF LITHUANIAN INDEPENDENCE 1918-1969. New Jersey gubernatorius Richard J. Hughes taipgi paskelbė proklamaciją. Nuotraukoje iš kairės: kun. P. Totoraitis, burmistras Hugh J. Addonizio, Ieva Trečiokienė ir prof. dr. Jokūbas J. Stukas.

Lietuvių atkaklumas...

(Atkelta iš I psl.)

pradėjęs savo pareiškimu Lietuvos minėjimą senate.

Mūsų įsitikinimu, tų pasimatymų šiuo atveju pakako ir mums patiems įsitikinti, kad Lietuvos reikalas Amerikos Kongrese gerai žinomas ir nepamirštas, ir jų pakako tiems, su kuriais matėmės, paskatinti ir toliau sudaryti reikiamų impulsų to reikalo labui.

— Ar tebegalioja Kongreso rezoliucija, raginanti prezidentą kelti Baltijos valstybių klausimą Jungtinėse Tautose ir kitur?

— Jai galioti nebuvo nustatytas ribotas laikas ir ji nėra atšaukta, tai nėra abejonės, kad galioja. Tik ją vykdyti turi ne Kongresas, o vykdomoji valdžios šaka.

— O tos šakos atstovų dabar nelankėt?

— Naujas prezidentas ir vyriausybė žengia dar tik pirmuosius žingsnius. Turbūt būtų net įžūlu manyti, kad kaip tik tie žingsniai jau turėtų ar galėtų būti skirti Lietuvos reikalui... Antra vertus, principinę naujos vyriausybės poziciją į Lietuvos nepriklausomybės reikalą jau turim oficialiai pareiškę Valstybės Sekretoriaus laiške Lietuvos atstovui Washington, parašytame kaip tik šios vasario šešioliktosios proga. Ji iš esmės tokia pati, kaip ir ankstesniųjų vyriausybių, nuo pat Sumner Welles pareiškimo 1940 metais. Dabar svarbu atidžiai stebėti, kokios reikšmės Lietuvos bylai galės turėti Amerikos dėsimo Europai regimas padidėjimas.

— Neiškilo jokių konkretesnių klausimų, šalia "pulsio patikrinimo"?

— Išliko dovaninių siuntinių ir sovietų už juos imamų muitų klausimas. Jau anksčiau esam kreipę Valstybės Departamento dėmesį į tai, kad siuntinių pavaldai iš mūsų pusės yra vykdomas savotiškas "maršalo planas", finansuojamas sunkiai uždirbtomis privačių asmenų lėšomis, kai sovietinė valdžia susikūrė iš to pasipelnymo šaltinį, nuo dovanų siuntėjų imdama lupikiškus muitus. Dabar atst. R. Madden pareiškė pasiryžimą surinkti duomenis apie tų siuntinių siuntimo sąlygas ir apie jau išsiųstų gėrybių bei sumokėtų muitų kiekius ir tada žiūrėti, kokios galima imtis priemonių prieš tą išnaudotojišką tvarką. Sutarta, kad pirmos informacijas tuo klausimu parūpins ir atitinkamam Atstovų Rūmų Komitetui pateiks Amerikos Lietuvių Taryba.

— Turėjote dar kokių kitų pasimatymų?

— Lankėmės Amerikos Balso lietuviškajame skyriuje ir, žinoma, Lietuvos pasiuntinybėje. Pasiuntinybė yra vieta, per kurią vyksta didžiulė kontaktų su

senų ir naujų valstybių diplomatiniais atstovais.

Čia prisimintina neseniai spaudoje pasirodžiusi ELTOS Informacijų apžvalga apie Lietuvos Diplomatines Tarnybos ir Vliko turėtus bei palaikomus kontaktus su įvairių valstybių diplomatiniais atstovais ar vyriausybių galvomis kai kuriais atvejais. Toje apžvalgoje paminėtos 58 valstybės. Visų pirma tą sąrašą jau reikia papildyti. Jame kaip liko nepaminėta Prancūzija. Į ją įrašytinas Čadas ir Malta. Tai iš viso jau 61 — o tai pusė, netgi truputį "didesnė pusė" Jungtinių Tautų narių skaičiaus! Nors kontaktai, tegu ir draugingi, dar nėra laidas, kad visų tų valstybių delegatams būtų pavesta Lietuvai palankia prasme balsuoti, jei būtų iškeltas Lietuvos klausimas Jungtinėse Tautose, bet tas skaičius vis tiek sudaro pagrindą kelti ginčą dėl tam tikros vyriausybės nuomonės, anot kurios, esą, Lietuvos (ar visų Baltijos valstybių) klausimo Jungtinėse Tautose dabar nėra ko kelti, nes ten nėra daugumos tam reikalui paremti. Draugingų kontaktų apimtis ragina tą klausimą pastudijuoti.

— Ar Vlikas turi priemonių tam išaiškinti?

— Tiesiogiai ne. Tikriau sakant, Vlikas galėtų išaiškinti tik dalį atvejų. Bet drauge su diplomatiniais postais ir kitais talkininkais ilgai tas poveikslas galėtų būti išryškintas.

(ELTA)

CHICAGO

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS IR DOVANŲ PASKIRSTYMAS

Kovo 9 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Jaunimo Centre, L.S.T. Korp! Neo-Lithuania Chicagoje rengia 51 metų Lietuvos nepriklausomybės minėjimą.

Programoje: akademija, meninė dalis, DOVANŲ PASKIRSTYMAS IR kavutė.

Paskaitą skaitys — Korp! Neo-Lithuania filisteris inž. Vytautas Izbickas. Meninėje dalyje — montažas, kurį atliks Korporacijos jaunimas.

Maloniai kviečiame korporantus ir sambūričius su šeimomis bei bičiuliais, o taip pat ir kitų organizacijų narius bei plačiąją visuomenę, o ypač jaunimą, į šį minėjimą atsilankyti ir kartu lietuviškoje aplinkoje pabendrauti.

Dovanų paskirstyme yra šios dovanos: AUTOMOBILIS, SPALVOTA TELEVIZIJ, RADIO IR FILMINIS APARATAS.

Norintieji dalyvauti dovanų laimėjime, bilietus dar gali įsigyti iki š. m. kovo mėn. 5 d. skambinant telef. 778-7707 arba 434-0351.

L. S. T. Korp!
Neo-Lithuania

Vasario 16 minėjime Bostone giedant himną.

Uosio Juodvalkio nuotrauka

Vasario 16 minėjimas Bostone

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 51 metų sukaktis Bostone buvo paminėta vasario 16 d. Tą dieną 10 val. ryte So. Bostono lietuvių parapijos bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Pamaldų metu giedojo parapijos choras, vad. muz. J. Kačinskis ir solistas St. Liepa. Tai dienai pritaikyta pamokslą pasakė parapijos klebonas kun. A. Baltrušiusas.

2 val. p. p. So. Bostono Amerikos Lietuvių Piliečių Draugijos salėje įvyko iškilmingas minėjimo aktas. Minėjimą pradėjo ALT pirmininkas inž. Ed. Cibas, įnešus organizacijų vėliavas, kurioms vadovavo JAV Veteranų Dariaus Posto nariai, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, pianu palydėjo A. Januškevičienė, po to kun. A. Baltrušiusas atkalbėjo invokaciją.

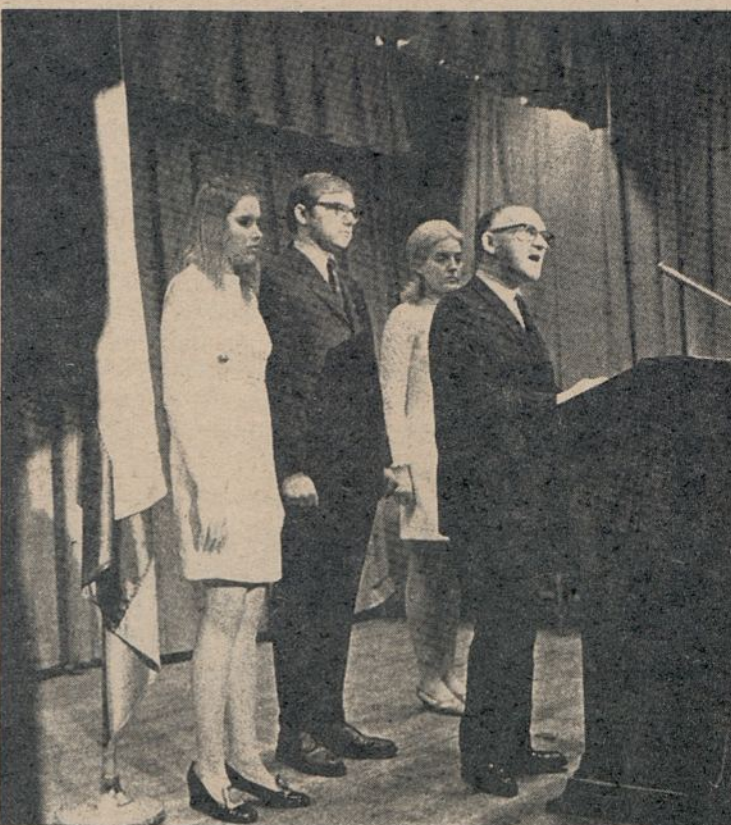
Po to sekė sveikinimai. Pirmasis sveikino susirinkusius Lietuvos garbės konsulas adv. A. Shallna, Massachusetts valstybės gen. prokuroras Robert Quinn ir Pabaltiečių Draugijos pirmininkas. Adv. J. Grigalius

pristatydamas gen. prokurorą taip pat nurodė, kad valstybės gubernatorių

Vasario 16 minėjime Bostone kalbą prof. dr. J. Puzinas. Uosio Juodvalkio nuotrauka

Sargent ir Bostono burmistras White išleido proklamacijas, kuriose vasario 16 d. paskelbta Massachusetts valstybėje lietuvių diena.

Vasario 16 minėjime Bostone dailiojo žodžio pynę atliko Birutė Vaičiūrgytė, Gediminas Margaitis, Rita Ausiejūtė ir Jurgis Jašinskas. Uosio Juodvalkio nuotrauka

Taip pat adv. J. Grigalius pranešė, kad lietuvių seimelio atstovo K. Tagmino dėka, valstybės seimas priėmė nutarimą, kuriame sveikina lietuvių vasario 16 d. proga ir tiki, kad Lietuva tikrai atgaus laisvę. Pernai tas pats seimas išnešė rezoliuciją, kurioje buvo prašoma Amerikos vyriausybės, kad iškeltų Lietuvos klausimą Jungtinėse Tautose ir kad būtų daroma viskas, kad Lietuvai būtų gražinta laisvė.

Toliau pagrindinę kalbą pasakė prof. J. Puzinas, kuris 45 minučių kalboje išskėlė įvykius faktus, priedusius prie Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo. Profesorius kalbą buvo gerai paruošęs ir papildytas istorinių faktų, kurie daugeliui gal buvo pirmą kartą išgiršti.

Priimta rezoliucija, kurią paskaitė adv. A. Young, ji pasiūsta Amerikos vyriausybei ir kt. įtakingiems asmenims.

Antroji minėjimo dalis — meninė programa, kuri labai gerai buvo paruošta rašyt. St. Santvaro. Programa atliko Bostono Dramos Sambūrio dalyviai A. Ausiejūtė, B. Vaičiūrgytė, J. Jašinskas ir G. Margaitis. J. Jašinskas deklamavo Bern. Brazdžionio žodį "Pasmertktojo Miriop", B. Vaičiūrgytė skaitė Fausto Kiršos laišką "Obelaitėms", G. Margaitis skaitė F. Kiršos "Aš palikau tėvų statytą namą" ir R. Ausiejūtė deklamavo Fausto Kiršos "Tu žinai". Toliau tęsėsi Putino eilėraščių "Vivos Plango" ir "Mortus Vocco" skaitymas, palydint muz. Jul. Gaidelio kontatos "Kovotojai" ištraukomis. Muziką ir šviesas tvarkė Romas Šležas.

Bostono lietuviai tikrai didžiuojasi savo tarpe turėdami tokį gražų jaunimo būrelį susisipietusi į Dramos Sambūrį, kuris gražia lietuvių kalba ir meniniais gabumais jau ne pirmą kartą žavi mus viešuose pasirodymuose, todėl ir šį kartą baigus meninę programą susirinkusieji karštais plojimais išreiškė jiems savo padėką.

Viso aukų surinkta virš 2500 dol. Vien tik inžinieriai suaukojo 1140 dol. Nors oras nebuvo palankus, bet vis tik susirinko apie 400 asmenų. Daug buvo jaunimo, todėl laikytina minėjimą pavykusiu.

NAUJA ALT S-GOS VALDYBA

Naujai išrinktoji ALT S-gos Bostono skyriaus valdyba pasiskirstė pareigomis taip: pirm. inž. Vynt. Izickas, vicepirmininkai — inž. Ed. Cibas ir J. Rentelis, sekr. — J. Lileikis, išd.

ir namų valdytojas — A. Vilėniskis ir narys — Bronius Utenis.

• Prez. A. Smetonos 25 metų mirties proga suruoštas minėjimas "Dirvos" naudai davė apie 350 dol. (minėjimo pelnas ir narių aukos). (m)

ATVYKITE Į KAZIUKO MUGĘ!

Bostono skautai ir skautės šį sekmadienį, kovo mėn. 9 dieną, Piliečių Klubo trečiame aukšte rengia tradicinę Kaziuko mugę.

Mugės atidarymas 12 valandą. Mugėje svečius lauks karšti pietūs, saldumynų stalas ir pačių skautų pagaminti rankdarbiai.

Trečią valandą, patys mažieji skautai suvaidins sesės P. Kalvaitienės paruoštą vaidinimą "Gėlių Karalystė".

Iki pasimatymo mugėje. Bostono Skautai

LONG BEACH

• Long Beach Lietuvių Klubas Lietuvos nepriklausomybės 51 m. sukaktį paminėjo vasario 22 d. Minėjimas praėjo gražiai ir gerioje nuotaikoje. Atsilankiusių skaičius buvo nemažas. Salė buvo gražiai papuošta.

Minėjimą atidarė Klubo pirm. Br. Morkis. Gražų žodį tarė Gen. Konsulas dr. J. Bielskis, po jo žodį tarė LB Los Angeles apylinkės pirm. L. Balvočius. Pagrindinę kalbą pasakė Vakarų Apygardos pirm. Ig. Medzinskas. Meninę programą gražiai atliko solistė Stasė Klimaitė-Pautienienė, solistas Kvirinas Dargis ir muzikas Stasys Kalvaitis. Amerikos Lietuvių Tarybai surinkta aukų 178 dol., kartu su 50 dol. Lietuvių Klubu auka.

Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

D. Mekišius

HELP WANTED MALE

EXPERIENCED

GEAR CUTTERS

BARBER COLEMAN & FELLOWS. Steady day position, fully paid hospital, medical & life insurance. Apply: CENTRAL GEAR CORPORATION 971 East 10 mile Madison Heights, Mich. (13-19)

WANTED AT ONCE

DIE MAKERS

Must be able to build dies from parts prints, top wages paid, and benefits.

Apply in Person. CASS MACHINE CO. 691 Antoinette, Detroit, Mich. (11-20)

DIE MAKERS

LATHE HANDS

MACHINE REPAIRMEN

Permanent position, 2nd shift, journeyman's card necessary. BORG & BECK DIV. 12501 Chrysler Freeway Detroit, Mich.

An Equal Opportunity Employer (12-21)

MILL OPERATORS

We have immediate openings for journeymen mill operators or men with 8 years mill experience.

ALSO

MACHINE BUILDERS

Immediate openings for experienced machine builders. Men with additional experience and knowledge in hydraulics are preferred.

If you are looking for a job with good wages, excellent benefits and diversified and challenging work apply at:

Micromatic Hone Corp.

8100 SCHOOLCRAFT

DETROIT, MICH.

(313) WE 3-7835

An Equal Opportunity Employer (14-16)

WANTED

MACHINE REPAIRMEN

Experience Preferred.

Steady work. Good wages, pension and hospitalization. WORLD WIDE EQUIPMENT CO. 3900 Schaefer, Dearborn, Mich. 313 -- 846-4450

(18-20)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpius.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpius.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.

MASKVA NERIMAUJA

Didėjančios nacionalinės nuotaikos Sovietų Sąjungos respublikose Maskvai kelia vis didesnę nerimą. Nacionalizmo ženklai rodomi labai skirtingose, toli viena nuo kitos, vietose: Ukrainoje, Azijos centre Tadžikistane ir Pabaltijo valstybėse.

Praeity užkirsti tam kelią priemonės buvo paprastos. Nacionalizmo manifestacijos nerusiose teritorijose buvo likviduojamos masinėmis deportacijomis. Partijos pareigūnai, kurie truputį parodydavo "nacionalistinius" interesus, buvo areštuojami ir nušalinami iš vietų. Šiandien "Pravda" labai atsargiai nagrinėja nacionalizmo problemą sovietinėse respublikose ir tiems, kurie norėtų imtis griežtesnės akcijos, pataria nedaryti klaidų.

Kokie gi yra tie nacionalizmo simptomai? Pagal Pravdą šis nacionalizmas respublikose pasireiškia noru turėti tiesioginį ryšį su kitomis respublikomis. Aiškiau sakant tai reiškia, kad ukrainiečiai, tadžikai ir kiti "didžiosios šeimos" nariai rodo norą būti šeiminingais savo namuose ir patys savo reikalus tvarkyti.

Ukraina su 47 milijonais gyventojų ir su savo pramone yra viena pažangiausių ir labiausiai išsivysčiusi respublika Sovietijoje, bet valdoma iš Maskvos. Tad nieko stebėtino jei ten atsiradęs ekonominis nacionalizmas, su kultūriniu ir politiniu nacionalizmu, gali būti mirtinai pavojingas Sovietijai.

Ne kartą ukrainiečių spauda jau reiškė nepasitenkinimą, kad Maskva favorizuoja sunkiosios pramonės vystymą Rusijoje, bet ne Ukrainoje. Ukrainiečiai skundžiasi, kad tai kenkia jų krašto interesams. Dabar žurnalas "Sovietinės Ukrainos Ekonomija" rašo, kad per paskutiniuosius metus Sovietijoje milžiniškas kapitalas buvo skirtas sunkiosios pramonės stiprinimui jau ir taip gerai supramonintiems kraštams, tuo tarpu ukrainiečių projektui, kuris būtų leidęs panaudoti Ukrainoj darbo jėgos perteklių (pagal marksistinį žargoną bedarbę), nebuvo skirta lėšų. Ir prie to reiškiamas noras patiems spręsti savo ekonominius reikalus, o ne klausyti "uka-

zus" iš Maskvos. Šitie reikalavimai kartu stiprina ukrainiečių nepasitenkinimą rusais, kurie vis daugiau išigali Ukrainos miestuose, užimdami raktines pozicijas.

Prieš revoliuciją ukrainiečiai kovojo už savo kalbą. Šis "nacionalistinis" reikalavimaskeliamas ir šiandien. Ukrainos kompartijos pirminis sekretorius Čelst pareiškė, kad atėjo laikas išleisti naujus mokyklų vadovėlius ir ypač reiktų spausdinti ukrainiečių kalboje.

Kitame Sovietijos gale prie Afganistano esanti Tadžikistano respublika su pustrėčio milijono musulmonų tėra tik nedidelė grandis sovietiškoje sistemoje. Bet ir ten Maskva praeitą mėnesį turėjo vietos valdžią pašaukti "prietvarkos", kam į svarbias vietas paskyrė asmenis neturinčius politinių kvalifikacijų ir patyrimo.

Kitais žodžiais: Tedžekai paskyrė savuosius vietoj rusų.

Prieš aštuoneris metus panašus "nykrypiamas" būtų susilaukęs milžiniško valymo tarp partijos pareigūnų.

Nacionalistinė manifestacija reiškiasi ir Latvijoje. Prieš dešimt metų Latvijos premjeras buvo Maskvos nušalintas už norą pašalinti ekonominius ryšius tarp Latvijos ir Rusijos. Dabartinis Latvijos premjeras vėl pradėjo, gal dar tik pusbalsiu, reikalauoti ekonominės nepriklausomybės. Jis skundžiasi dėl sovietų kišimosi į Latvijos ekonominę vystymąsi.

Maskva, po Čekoslovakijos, pradeda vis daugiau nepasitikėti savo pavergtaisiais ir jų viršininkų paklusnumu. (d)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

ST. CATHARINES, Ont., bendras lietuvių komitetas, pirmutinis rengęs Prezidento A. Smetonos 25 metų mirties minėjimą. Iš kairės: J. Alonderis -- išdėininkas, A. Šetikas -- reikalų vedėjas, J. Satkus -- pirmininkas, Step. Šetkus -- vicepirmin., A. Gverdys -- sekretorius, Prezidento A. Smetonos paveikslą priešo Step. Šetkus.

TĖVŲ IR JAUNIMO PAREIGA
TAUTAI

Dr. Algirdas Budreckis

Būtų klaidinga galvoti, kad laikas, šimtmečio eigoje iškėlęs ir gerokai sužlugdęs mūsų gausią senąją išeiviją, slenka pro mus, nepadarydamas žalos. Šiandien, Amerikoje gyvena daugiau kaip milijonas šeši šimtai tūkstančių gyventojų, kurių gyslose teka lietuviškas kraujas, kurių šaknys prie Nemuno, Neris ir Dubysos krantų. Lietuviybės atžvilgiu, nuo tos milžiniškos masės reikia nubraukti milijoną. Iš likusių 600.00 dar pusę reiktų nubraukti, nes jų tėvams nukeliavus į anapus nutrūks visi ryšiai su lietuviškom bažnyčiom bei kolonijom.

Imant lietuvių kalbos vartojimą kaip matą, štai kokie rezultatai: iš pirmos kartos čiagimių 55% kalba lietuviškai, iš antros kartos čiagimių tik 20%, o iš trečios kartos -- vos 5% kalba lietuviškai. Statistiškai žiūrint, iš 1.500.000 lietuvių kilmės žmonių, kurie Amerikoje gimė tarp 1890 ir 1968, tik 270.000 tevirtuoja arba supranta lietuvių kalbą. Kodėl taip? Mat daugelis gėdinosi kalbėti lietuvių kalbą; daugelis galvojo, kad jie esą blogi Amerikos piliečiai, jei namuose su vaikais nekalbės angliškai. Kur išnyko lietuvių kalba šeimoje, ten ir dažniausiai išnyko lietuviškumas vaikuose.

Socialinės aplinkybės duoda dar liūdną vaizdą. Net ir 270.000 lietuviškai kalbančiųjų čiagimių daugelis pasiūšalino nuo lietuviško gyvenimo. Smarkios amerikizacijos įtakos mokyklose, darbe ir aplinkoje dėka, nemaža senų ateivių ir jų vaikų gėdinasi skaitytis lietuviais. Amerikiečių pravardžiai: litvaks, lugans, pollacks, polaners, bo-hunks, hunkies, furiners, paveikė tuos, kurie turėjo silpnus ryšius su tėvais. Tie menkaverčiai ėmė gėdintis savo ateiviais tėvais, savo kilmės. Jie stengėsi būti superamerikonais, kadangi tėvai neiškiepėjo juos tėvynės meilės artautybės savigarbos jausmų. Pusė Amerikos lietuvių katalikų, anot istoriko kunigo Končiaus, ne lanko lietuviškų bažnyčių. O kadangi katalikybė yra universalinė religija, tie lietuviai, kurie priklauso prie airių parapijų, susituokę su bet kurios tautybės katali-

kais ir lietuvybei žūva. Švietimas ir prasigyvenimas dosningoje Amerikos dirvoj yra įvaręs kylį tarp ateivių tėvų ir vaikų. Nesilaikydami lietuviškų tradicijų ar kalbos, maža tai jungia be-

mos eilės būtinybė".

Kas apie ateivių jaunimą ir vaikus? Visų pirma, reikia atsiminti, kad jaunimas, kaip gyvsidabris, nėra pastovus elementas. Jis nuolat skinta. Tad visiems tė-

Dr. Algirdas Budreckis

raščius prasčiokus tėvus su išsimokslinusiiais vaikais, dar mažiau juos jungia su amerikoniškais vaikais. Tad, matome, kad senoji emigracija nesugebėjo šeimoje perduoti savo protėvių kultūros.

Bet tie grinoriai buvo tamsuoliai, bemoksliai valstiečiai, -- gal nevienas atsakys. Tai tiesa, nes jų kultūrinis lygis buvo žemesnis iš vietos kultūros lygio. Tačiau nėra geriau su vadinamaisiais naujais ateiviais. Ligi 1951 metų Amerikon atkeliavo 35-40.000 lietuvių. Aštuoniolikos metų eigoje jų prieauglis siekia dar 10-15.000 vaikų. Vadinasi, naujosios ateivijos skaičius skiekia 50-55.000. Tačiau absoliuti statistika nieko neparodo, nieko nelaiduoja. Kiek iš tų naujų ateivių pakartojo senos emigracijos klaidas ir nuodėmes lietuviybės atžvilgiu? Kiek iš jų gėdinasi savo kilme; kiek iš jų nebevirtuoja lietuvių kalbos namuose? Kiek iš jų neperduoda savo vaikams lietuviškų tradicijų bei papročių? Kiek iš jų kuriami šeimai? Kur jų nusitautejimo bei nutautinimo pasiteisinimas? Juk, naujoji ateivija susidaro iš išmokytų žmonių, iš inteligentų.

Labai teisingai pastebėjo mokytojas Antanas Rinkūnas Pasaulio Lietuvio 1969 m. sausio numeryje:

"Istorijos ratui sukantis, pradėjo kurtis ir jaunosios šeimos. Jų kova už lietuviybės išlaikymą yra dar sunkesnė, nes ir jos pačios, noromis ar nenoromis, neišliko svetimųjų kultūrų nepaliestos. Pagalba jaunosioms lietuviškosioms šeimoms yra pir-

vams bei jaunimo auklėtojams svarbu atsiminti dėsni, kad kiekviena karta, kiekviena generacija yra savųjų laikų padaras. Vakarykštis jaunimas tai nėra šių dienų jaunimas, lygiai kaip užvakarykštis jaunimas skyrėsi nuo vakarykščio jaunimo. Koks yra šių dienų jaunimas? Pirmia, išnyko skirtumai tarp vadinamųjų dipukų ir grinorių vaikų: abi grupės prastai lietuviškai kalba. Nors yra išgainingų išimčių iš abiejų grupių. Norima perduoti klausytojams dabartinio jaunimo vaizdą ir problematiką, kad kiekvienas tėvas, kiekvienas bendruomenininkas arba jaunimo auklėtojas galėtų apsidairyti savo aplinkoje ir, pritaikęs kelias aplinkas, padaryti išvadas, kurios būtų kolonijos naudai.

Norima išdėstyti penkioliką priežasčių, kodėl dabartinis jaunimas lieka už lietuvių visuomenės ribų. Tai nebėra primetinėjimas organizatoriams ar visuomenės veikėjams. Tikiuos, kad rasime būdus pašalinti tas priežastis. Svarbiausiai išdėdėti, kad čia kalbama apie naujų ateivių vaikus:

1. Jaunimas nekalba lietuviškai tarp savęs; net priejo prie tokio taško, kad jaunieji nelabai nori kalbėti lietuviškai su vyresniaisiais. To pasekoje, jaunimas neskaity lietuviškų laikraščių ir nežino, kas dedasi lietuvių pasaulyje.

2. Gyvename gėrbūvio gadynėje. Idealai pro langą, skanastis pirmoje eilėje. Tad nevienasklaidžia ciniškai: "What are you fighting for? Lithu-

ania is a lost cause".

3. Tėvai tingi gyvu žodžiu ir pavyzdžiu perduoti lietuviškos dvasios vaikams. Tuo atžvilgiu, būtų galima pasimokyti iš žydžių motinų, kurios vaikams įkala mintį: "Americans first, but Jews always". (Amerikonai pirmoje eilėje, bet ir žydai visuomenė).

4. Jaunimas bei jaunos šeimos jokio impulso negauna iš lietuvių visuomenės.

5. Daugumoje jaunimas ieško "good times" progų tik pasilinksminėti. Hedonizmas ir komfortas vilioja nevieną iš vyresniosios kartos. Daugelis persistengia pralenkti savo kaimynus prabangiškumu. Kaip tokių tėvų vaikai gali būti idealistais?

6. Nėra šokių, užsiėmimų jaunimui. Patys ar tingi, ar nesugeba suorganizuoti sau parengimus, o vyresnieji irgi nedaro jokių pastangų. Jei tėvai nesudaro sąlygų jaunimui draugauti su lietuviukais, tai tas jaunimas nueina pas vyresnius amerikonus. Rezultate greitesnis suamerikonėjimas ir mišrios vedybos.

7. Jaunimas negalvoja apie rytojų, tai ir nieko negalvoja apie lietuviybės išlaikymą. Dėl šitos laikysenos labiausiai nukenčia jaunimo organizacijos, kurių vadovybėms baigus kadencijas viską iš naujo privirsti pakartoti.

8. Niekas iš vyresniųjų nekalba atvirai su jaunimu. Tėvai galėtų parodyti daugiau susidomėjimo jaunimu, ypač jaunimo madom bei "bziuku". Be to, reiktų užvesti dialogą, kurio tikslu būtų susipažinti su jaunimo pažiūromis ir interesais. Jaunimas lieka dinamiškas. Jam ir reikia duoti konkrečių, apčiuopiamų uždavinių.

9. Tušti patriotizmo šūkliai nevilioja jaunimo.

10. Jaunimas neišeina į lietuvių visuomenę, kadangi visuomenės užsiėmimams siauros apimties, smulkmeniškai, nėra žadinančių darbų.

11. Jaunimo organizacijos miršta, tad ir pats jaunimas išsiskirsto kiekvienas sau. Nėra glaudžių ryšių.

12. Nėra jaunimo centrų ir kas jiems vadovauti. Jaunimo vadai yra pavargę ir traukiasi iš veiklos. Nėra naujų vadų jaunimo tarpe.

13. Šiandien yra kitoks temperamentas -- skonis. Jaunimas nemėgsta verkšlenimo, perdėto mandagumo ar formulumo, kas yra senimo normos.

14. Lietuvių bei blėsant nėra jokio dvasinio ryšio kuris pritrauktų ir suburtų jaunuolius.

15. Trūksta apgarsinimo - reklamavimo, kuris būtų taikytas jaunimui. Daugelis jaunuolių, net ir studentų, nežino Bendruomenės tikslų, praeities arba net ir dabartinio stovio.

Sudėjus visas blogybes krūvon, vaizdas liūdnas ir pesimistiškas. Bendrai paėmus, per visą Ameriką reikalauja eina ta linkme. Vienok, ne visos blogybės tinka vi-

(Nukelta į 6 psl.)

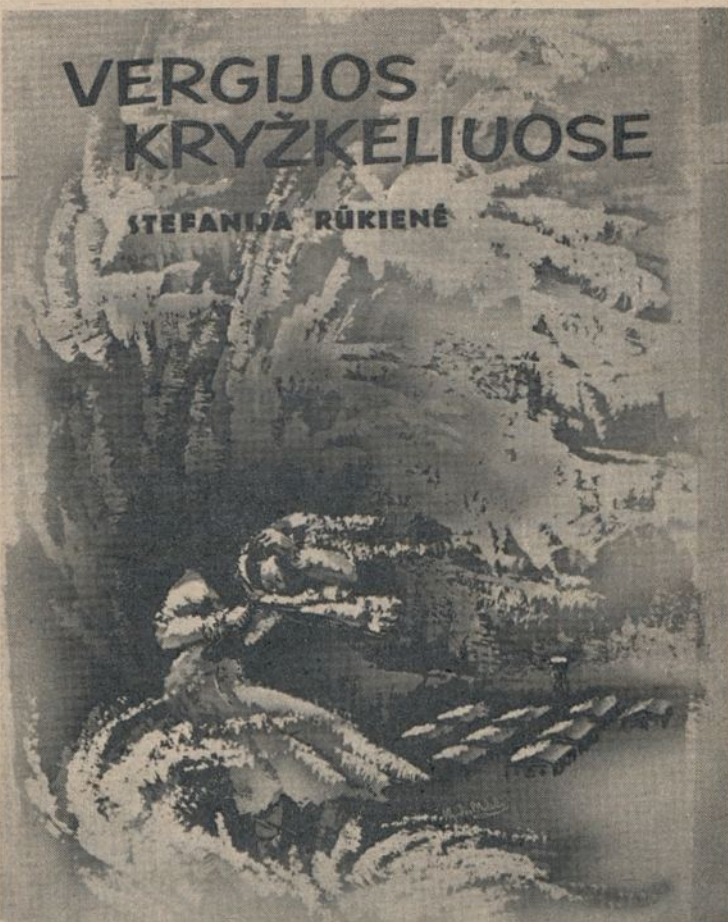
SIBIRO TREMTYJE

I užsienius mažą tepą tokių lietuvių, kurie yra išgyvenę Sibiro tremtį ir išlikę gyvi. Dar mažiau tokių, kurie, praėję tą žiaurią kelią, nerėjo ir pajėgę savo išgyvenimus kitiems papasakoti knygoje. Ligi šiol turėjome tik H. Tautvaišienę ir B. Armonienę. Pastaraisiais metais įvairiuose laikraščiuose iš savo tremties metų Sibire buvo nuotrupų paskelbusi Stefanija Rūkienė, kuri dalį tų atsiminimų dabar jau paleido knyga: *Vergijos kryžkeliuose*, Sibiro tremties užrašai, I dalis (išleido Viltis 1968 m., 448 psl., kainą 5 dol. minkštai įrišta, 6 dol. kietai įrišta). Puslapių skaičius rodo, kad knyga stambi. Laukiame II dalis dar turės atsiminimus žymiai padidinti. Vadinasi, visi tie atsiminimai sudarys ligi šiol patį didžiausią šaltinį pažinti lietuvių gyvenimui ir kančioms Sibire. Kartu tai bus didelis dokumentas, kuris kiekvienam puslapiu liudija sovietinės santvarkos žiaurumą ir beteisiskumą. Teisinėje valstybėje, ar ji vadintų save socialistine, kaip Sov. Sąjunga vadinasi, ar kaip kitaip, su žmonėmis niekas taip nesielgia, kaip buvo padaryta su S. Rūkione ir dešimtimis tūkstančių kitų

lietuvių ir kitų tautybių asmenų 1941 m., o sukurtais -- vėlesniais metais jau po karo.

S. Rūkienė buvo suimta 1941 m. gaudymuose iš

upių keliais atsidūrė Ust Galkoje, o iš ten -- Malinovkos kaime. Patikėlionė užtruko ilgiau kaip mėnesį, kol ji su kitais pasiekė tą Sibiro gilų

mokyklos, kurioje mokytojavo, ir sugrūsta į gyvulinius vagonus kartu su pažįstamais ir nepažįstamais ir išgabenta į nežinią, nes iš tiesų pasikrymo vieta jai nebuvo žinoma, kol iš pradžių atliko lėtą tolimą kelionę traukiniu, o paskui

mos vietą.

Atsiminimų autorė aprašinėja visą savo kelionę, kai kurių savo bendrojo likimo draugų laikyseną, paskui be galo sunkų darbą ir nuolat bado ir visokių nepatirčių gyvenimą. Skaitytas daug kartų kels sau klausimą, kaip žmogus vis dėlto buvo pajėgus visa tai pakelti. Ne, ne visi pakėlė. Dalis labai greit, o kita dalis kiek vėliau išseko ir numirė, palikdami kapams skirtoje klampinėje savo palaikus. O S. Rūkienė atlaikė ilgą darbą ir baidą. Dešimčia metų anksčiau atvežtieji tremtiniai jau turėjo tame kolychoze trobes, vieną kitą gyvulėlį, žemės sklypą bulvėms pasisodinti. Naujai atvežtieji ne tik nieko neturėjo, bet dar buvo priversti seniesiems mokėti už teisę permiegoti jų trobelėse ant plikų grindų. Reikia ypatingo fizinio ir dvasinio atsparumo šitokiose sąlygose išlikti gyvam, ypač dar turint galvoje, kad, pvz., S. Rūkienė buvo nugabenta į Sibirą net be rublio kišenėje, tik su atsitiktinai keliais sugriebtais apšildymo dalykais ir supusmaišiu rūgų, kuriuos irgi ilgai taupė juodai dienai Sibire.

Ji ten šienavo, kirto miškus, kėlė, piovė malkas, sirgo, brido baisiais keliais ir vėl sirgo, valgė sušalusias bulves, pavogtus grūdus, sušalusias daržoves, ir kai mes dabar skaitydami nuolat galvojame, tai iš tiesų žmogiškas stebuklas, kad ir ji ir dar kai kurie kiti lietuviai išėjo iš to pragarų gyvi. Atšipusiu dalgiu išplauk šieną per visą ilgą Sibiro dieną, ligi tol niekada pradalgės neišvaręs, ir kitą dieną turėsi pasilikus gulėti. O tos moterys ir kitą dieną apšaukiamos kėlėsi ir dirbo. Atšipusiais piūklais jos vertė žemę ir dorėjo milžiniškus kedrus, rankiojo apsnigtus javų pėdus ir tuo metu ne kartą galvojo, ką čia suval-

gyti, kad paskutinės jėgos galutinai neišsektų. Vienu metu būrelis moterų buvo tiesiog atsidūręs prieš nebeatsakomą bado mirties klausimą. Atvežė jas malkų plauti, bet nedavė maisto. Piovė malkas ir sukasė vietiniams daržus už truputį bulvių, bet paskui ir vėl badas žifuri į akis. Galima sakyti tik atsitiktinumas išgelbėjo. Be to, net ir to kiose mirtininkų sąlygose žmogus, pasirodo, pa mažu mokosi kaip nors gyventi. Mokėsi ir S. Rūkienė ir išmoko taip suktis, kad nereikėtų mirti. Pirmieji to baisaus mokslo mėnesiai buvo ypač sunkūs, kol senieji tremtiniai parodė laukinį česnaką arba kaip kedro brekį išlukštenti ar sušalusią bulvę padaryti skanėtu ar pasikepti pavogtą saują grūdų. Sunkumai lydėjo, tiesą pasakius, visą laiką, ir S. Rūkienė išsilaikyti dar nemaža bus padėjus didelis jos darbštumas ir mokėjimas veikti tokiose sąlygose. Tai žmogus, kuris nemoka net ir bevilčiųkoje padėtyje nuleisti rankų.

Ši knyga baigiasi su autorės kelione iš kolchozo į miestą.

Visą baisų Sibiro gyvenimą S. Rūkienė vaizduoja plačiai. Kai kuriais atvejais Sibiras, kaip autorė jį pristato, yra didingas ir gražus, įskaitant taigas ir vėjus. Gražus, idomus ir atšiaurus. Kai žiemą temperatūra nukrinta iki 50 C, reikia nemažo mokslo išlikti sveikam, ypač apsirengusiam užperiniu maišu.

Bet pagrindinis jos užsimojimas -- ko plačiau pavaizduoti tenyškų žmonių gyvenimą. Nužmogintose ir nuolatinių baimės sąlygose gyveno ir tie tremtiniai, kurie ten buvo atgabenti 1931 m., bet kur kas sunkiau buvo S. Rūkienėi ir jos bendralikimams. To baisaus gyvenimo vaizdas yra neatšaukiamas ir nesunaikinamas kaltinimas sovietinei santvarkai. Sakykite, jei kas norite, kad taip būtų, bet jau niekada nebus, bet tokiu sakymu tikėti reikia lygiai tokio pat, bur būt, didelio naimumo, kokia didelė yra buvusi šios knygos autorės ir tūkstančių kitų kančia. Taip buvo ir taip dar gali būti!

Ši gera knyga, kuri liudija, kaip buvo ir kaip gali būti beteisiškoje žmonių naikinimo valstybėje, greičiausia, bus verčiama į svetimas kalbas, kad ir tokio patyrimo neturėjusieji susipažintų su visomis Sibiro baisybėmis. Apskritai knyga ir parašyta gerai, neskaityt kai kurių smulkių pasikartojimų ir beprasmiškų propagandinių įtarpų. Knyga visais tais gyvenimiškais vaizdais taip stipriai kalba, kad visokia propagandinė publicistika tik gadiną ją.

K. Abr.

(Europos Lietuvis, 1969 m. Nr. 2).

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

ONĄ PALTUVIENĘ AMŽINYBĖN PALYDINT

Gausaus lietaus lašais, tarytum atsisveikinimo ašaromis, aplaistytas kuklus kapas Los Angeles šventojo Kryžiaus kapinėse. Nepaisant lietaus Onos Kondratavičiūtės-Paltuvienės palaikus palydėjo gausus būrys losangeliečių. Daugelis iš seniau pažino, kiti atidavė paskutinę pagarbą, užjaušdami jos vyrą, žinomą visuomenės veikėją, Stasį Paltų.

Velionė Ona Paltuvienė.

Prie karsto būrelis giminių. Artimiausieji -- jos vyras Stasys ir sūnus Alfredas-Visvaldas, jau baigęs Kalifornijos universitetą istorijos-pedagogikos bakalaurą ir magistro laipsniais. Neginčijamas velionės Onos nuopelnas, kad sūnus ne tik neužmiršo tėvų kalbos, bet seka abiejų patriotiniais pėdsakais.

Velionė Ona Kondratavičiūtė-Paltuvienė kukliai žengė savo gyvenimą, pradžioje tėvų globojama, vėliau kurį laiką viena, o ilgiausiai vyro Stasio lydimą. Ji buvo gimusi 1905 m. birželio 3 d. Gatčinoje, netoli Petrapilio. Jos tėvas Jonas Kondratavičius buvo kilimo panevėžietis, motina Ieva -- marijampolietė. Pirmojo Pasaulinio karo ir rusų revoliucijos sukūriai nubloškė šią šeimą net į pavolgį, kol, pagaliau, 1920 metais galėjo galutinai sugrįžti į tėvynę. Pradžioje apsigyveno tėvo gimtinėje, Sereikonų kaime, Pumpėnų valsčiuje.

Velionė 1927 m. baigė Kauno "Aušros" gimnaziją. Po to studijavo universitete kalbas.

Netrukus ji gavo tarnybą žemės ūkio Ministerijoje, bet greit perėjo į Užsienų Reikalų Ministeriją, pradžioje dirbdama Teisių Admistracijos departamente, o vėliau -- Politikos departamente, kur išbuvo ligi pat mūsų valstybės nepriklausomybės žlugimo. Paskutiniu metu ji buvo užsienų reikalų ministro J. Urbšio ir Politikos Departamento direktoriaus E. Turausko sekretore svarbiems raštams. Pirmosios bolševi-

kų okupacijos metu kuri laiką buvo ir Vinco Krėvės-Mickevičiaus sekretore. Vokiečių okupacijos laikais tarnavo Prekybos ir Pramonės Rūmuose, S. Lušio vadovybėje.

Tarnaudama visur pasižymėjo nepaprastu darbštumu, pareiškumu ir buvo apdovanota D.L.K. Gedimino ordinu.

Tremtyje gyvendama labai sielojosi Tėvynės užgrobimui.

1969 m. vasario 12 d. ji mirė, sulaukusi 63 metų amžiaus, svetimoje, nors ir svetingoje žemėje.

Kaip vertino velionės Onos Paltuvienės darbus ją pažinusieji ir su ja dirbusieji, įrodo raštu jos vyrui prisiųstos užuojautos iš Lietuvos atstovo Juozo Kajecko ir iš Lietuvos gen. konsulo dr. J. J. Bielskio. Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono patarėjas dr. S. A. Bačkis, atvykęs Vasario šešioliktosios proga į Los Angeles, pareiškė savo užuojautą žodžiu.

Dar viena nuoširdi dukra išėjo amžinybėn, tyliai mums primindama, kad savas kraštas, sava valstybė ir kalba yra mūsų didžiausi turtai.

Savo ir žmonos vardu jungiu giliausią užuojautą vyrui Stasiui ir sūniui Alfredui - Visvaldui Paltams bei kitiems giminėms.

Andrius Mironas

HELP WANTED MALE

FITTERS
WELDERS
TRAINEES
ELECTRIC EYE BURNERS
Qualified for top/paying jobs. Long program. Steady work. Excellent working conditions.
Day and Afternoon Shift
CUSTOM FABRICATORS
15720 Dale
(Near Telegraph & Fenkell)
Detroit, Mich.
(10-19)

REFRIGERATION ENGINEER

A & P WAREHOUSE
\$4.87 PER HOUR
N. W. Side of Detroit. First class refrigeration and low pressure boiler operators lic. required.
Call Mr. Jahoda 12364 Burt Rd. Detroit, Mich. Phone (313) 838-4980 bet. 8 a.m. and 4:30 p.m.
An Equal Opportunity Employer
(16-19)

FITTERS
ELECTRIC EYE BURNERS
Qualified for top paying jobs. Long program. Steady work. Excellent working conditions.
Day and Afternoon Shift.
CUSTOM FABRICATORS
15720 Dale
(Near Telegraph & Fenkell)
Detroit, Mich.
(17-19)

MULTILITH OPERATOR

Same experience on 1250 necessary. Same knowledge of printing.
ALSO
Journymen
TOOL and DIE MAKERS
Curties Industries, Inc.
34999 CURTIS BLVD.
EASTLAKE, OHIO
Off Lake Shore Freeway Rt. 2 between E. 305 and Vine St. Exit
(18-22)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

SIBIRO TREMTINĖS UŽRAŠAI...

Stefanija Rūkienė, VERGIJOS KRYŽKELIUOSE. Viršelio aplankas Algio Muliolio. Ilustracijos tekste Vidos Stankuvienės. Knyga 444 puslapių, kainą 5 dol. Kietais viršeliais -- 6 dol.

Stefanija Rūkienė šiuos savo užrašus skiria Sibire žuvusiems ir mirusiems lietuviams. Tai antkapis jų nežinomiems ar jau baigiantiems nykti kapams...

"Tai tikrai brangus antkapis, pastatytas tautos kankiniams vienos kankinės, kuriai likimas leido išlikti gyvai, kad liūdyti visam laisvajam pasauliui apie baisiąją XX amžiaus vergijos imperiją ir pavergtųjų dalį. Ta knyga buvo jau seniai laukiama. Nors autorė savo pergyvenimus yra dalimis aprašiusi viename ir kitame Amerikos lietuvių laikraštyje, tačiau jokios paskiros dalys negali atstoti visos knygoje atvaizduotos pilnumo" -- rašo Naujienos.

SOVIETIJA ITALO AKIMIS...

Giovannino Guareschi, DRAUGAS DON CAMILO. Su 18 autoriaus piešinių. Išvertė J. P. Palukaitis. Knyga 216 psl. kainą 3 dol.

"Tai neseniai mirusio italų rašytojo viena iš tu daugelio knygų, kurios pagrindiniai veikėjai yra vieno italų miestelio klebonas Don Camillo ir vietinės komunistų partijos sekretorius Peppone. Šių dviejų pagrindinių veikėjų "draugystė" -- tarpusavio kova, spalvinga pokario Italijos gyvenimo tekme autoriaus šiose knygose piešiama tokiomis lakoniškomis humoristinėmis situacijomis ir forma, kad jis ne vieno kritiko yra pavadintas šių dienų Servantesu. Čia minima lietuvių kalbon išverstoji Guareschi knyga vaizduoja ypač intriguojantį dalyką -- Don Camillo ir Peppone kelionę į šiandieninę Rusiją". -- rašo Draugas.

Abi šios knygos, išleistos Vilties leidyklos, yra gaunamos Dirvoje.

DIRVA

6907 Superior Ave. 196.... m. d.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (paprastais viršeliais su aplanku), kainą 5 dol.

..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (kietais viršeliais su aplanku), kainą 6 dol.

Ta pačia proga prašau atsiųsti egz. Giovannino Guareschi "Draugas Don Camillo", kainą 3 dol.

Mano adresas: (pavardė ir vardas)

..... (namo numeris ir gatvė)

..... (miestas ir valstybė, zip Nr.)

Žmogus, kuris nesensta

ADOMAS VARNAS

Pradėdamas šiuos metus, sausio 1 d. tyliai užskleido savo 90 metų sukakties gyvenimo lapą mūsų žymusis dailininkas prof. Adomas Varnas. Tai virtinė metų savyje sukaupusi daug ir idomių išgyvenimų, daug buvo vargta, sielosi, dirbta, kurta ir visa tai paliko mūsų tautos kultūriniame ir visuo meniniame gyvenime gilius pėdsakus.

Prof. dail. Adomas Varnas ir šiandien neįspasakytai judrus, giedrios nuotaikos, kupinas užmojų ir kūrybos. Tokio gražaus amžiaus sulaukusį garbų profesorių aplankau vieną lietingą vasario mėn. popietę. Juk įdomu pasižvalgyti po tokio žmogaus gyvenimo padangtes, pasikalbėti apie šias dienas ir valandelei nuklysti ir į jo gyvenimo tolimą praeitį.

Ir šiandien profesorius dail. Adomas Varnas buvo giedrios nuotikos. Jo kuklus namelis Marquette Parko ribose, Chicagoje, spėjo virsti tikra meno galerija. Kuklių kambarių sienas dabiną jo kūrybos darbai. Čia nuo sienos žvelgia mūsų valstybininkas pirmasis ir paskutinis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, mūsų kalbos tėvas Jablonskis, o ten va, giedrusis Tumas Vaižgantas, į bendrą draugystę jungiasi ir prel. Juras. Kiek toliau ankstyvą rytmetį 1919 m. sostinę Vilnių, artėjant bolševikams, apleidžia ministeris pirmininkas Šlezevičius, Šlezevičienė, Bortkevičienė ir rogutėmis veža, berods, visas valstybines paslaptis. Tai pranašinga tremtis ir vėlesniais metais išitikusi mūsų tautos dailę.

Įkopus į antrą aukštą pajunti prof. dail. Adomo Varno kasdieninį gyvenimą -- darbo nuotaikas. Viduryje kambario ant staliuko išdėlioti dažai, teptukai ir kitos darbo priemonės. Drobėje kasi Vilnaus gotikos detalės.

-- Čia gims naujas pa-

JURGIS JANUŠAITIS

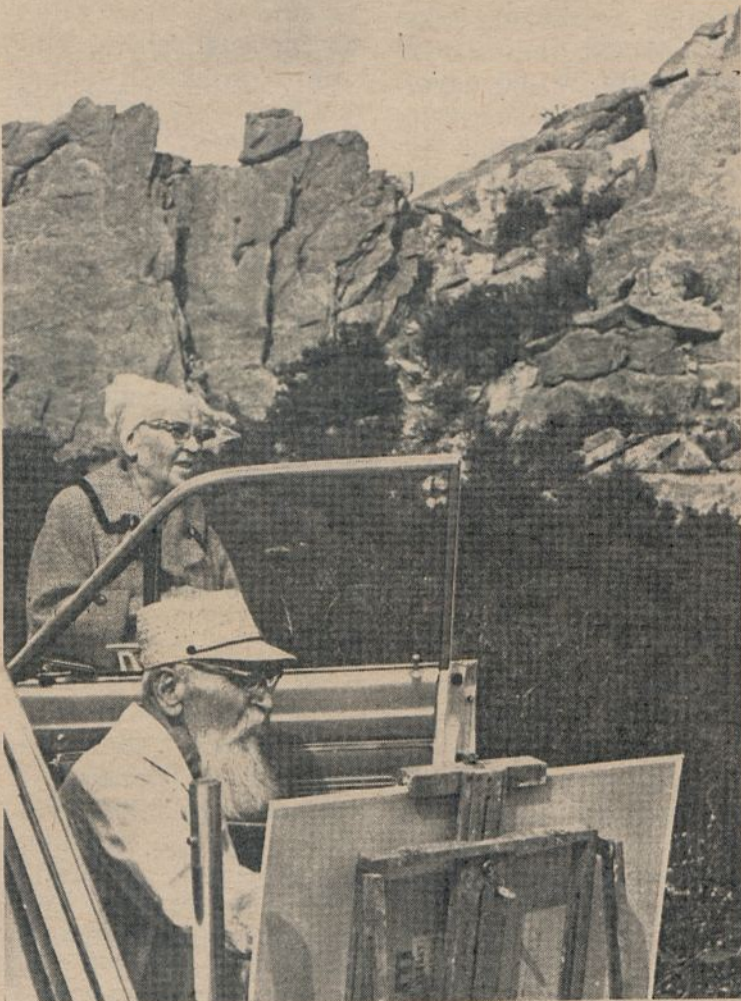
veikslas. Užsakytas. Prašė iš mūsų amžinojo miesto detalę. Atrodo pavyks įkvėpti jam gyvą, linksmai nusiteikęs pradeda pokalbį mūsų mielas profesorius dail. Adomas Varnas.

-- Matau, profesorius, esate tvirtas ir kūrybingas. Gal ką daugiau galėtumėte pažerti iš savo paskutiniųjų užmojų.

-- Užmojų turiu daug, bet laiko mažoka. Čia kartais praleidžiu dienas nuo 7 val. ryto iki 12 val. vakaro. Bet darbų įveikti nepajėgiu. Dar ir kiti rūpesčiai spaudžia. Kaip žinote sielosiamės Montessori vaikų

nuota. O mano gyvenimo palydovė Marija, visą amžių pašventusi Montessori auklėjimo metodomis ugdyti ir juos įpiliuoti lietuvių tarpe, dabar tai taip pat skaudžiai išgyvena. O šis darželis būtų graži dovana mūsų mažiesiems ugdyti, -- skundėsi profesorius rūpesčiais, kurie turėtų kristi ant visos lietuvių visuomenės pečių.

-- Turiu, tiesa pasakius, daug nebaigtų darbų -- toliau jis tęsė pokalbį. -- Juos manau ne tolumoje ateityje baigti. Savo "jauno" amžiaus sukakčiai atžymėti ruošiu savo kūrybos darbų apžvalginę parodą. Inten-syviai ruošiuosi išleis-

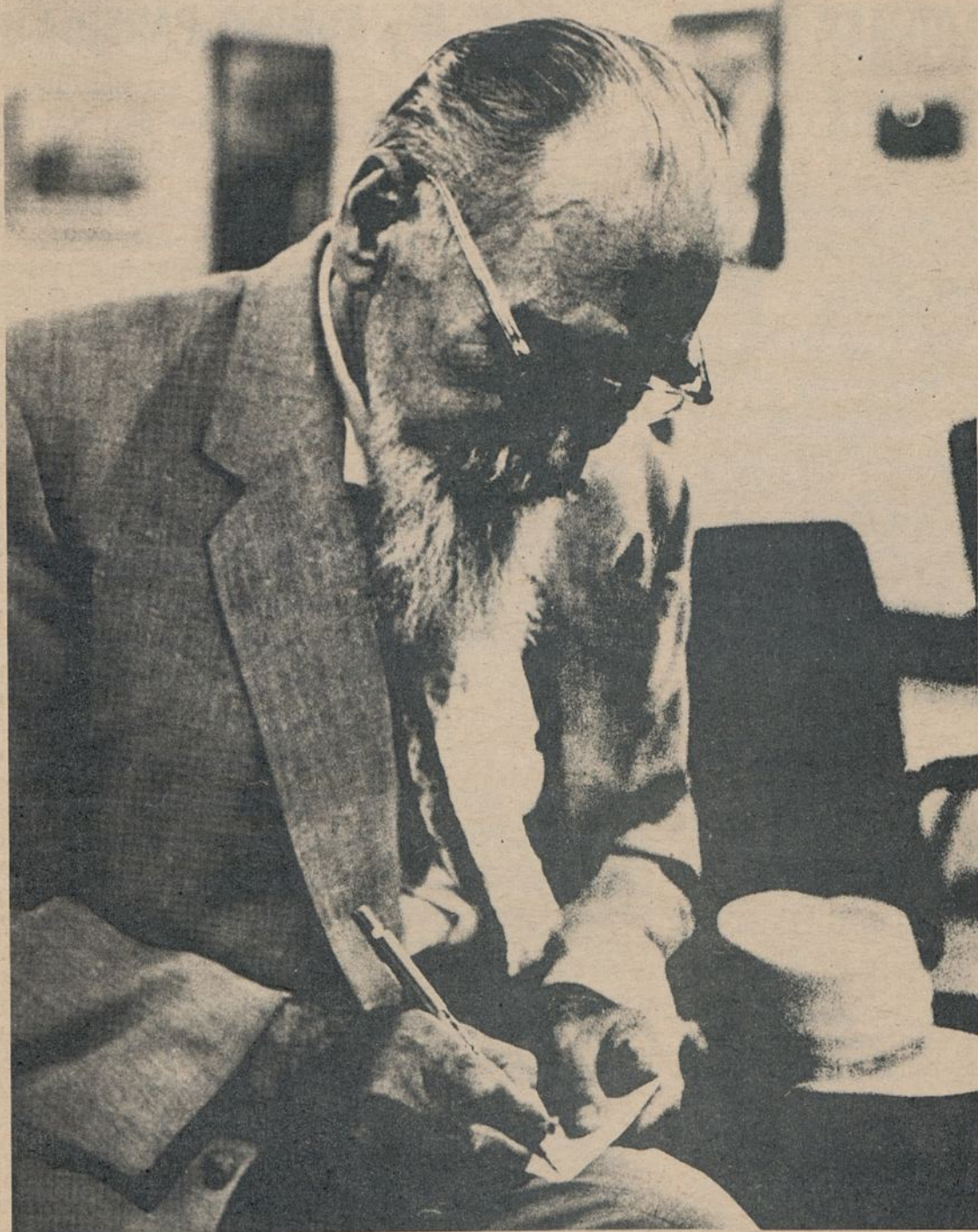
Prof. Adomui Varnui piešiant, jo žmona mėgsta būti šalia jo.

darželiu. Į jį sudėjome mudu su žmona visas vil-tis. Problemų su jo iš-laikymu labai daug. Slegia finansiniai rūpesčiai. Svetimiesiems gali atitekti, jeigu savieji nesutarsime ir nesirū-pinsime. O būtų gaila. Tiek įdėjome širdies, ne-miegotų naktų, tiek pla-

ti lietuviškų kryžių plačios apimties leidinį. O štai čia matote lietuviškų pavardžių kortelę, kurioje sutelkta per 35.000 lietuviškų pavardžių. Numatau išleisti pavardžių žodyną, kurio tikslas būtų prisidėti prie mūsų tautos kilmės su-sekimo. Tai milžiniškas darbas. Jį pradėjau 1956 metais. Prenumeruoja-me visus laikraščius ir žurnalus. Žmona naktimis juos sklaido, suran-da pavardes, jas išrenka ir vėliau grupuoja-me, ko pasekoje štai ši kortelė, -- sklaidydama korteles, iš dėžučių išimtas aiškino savo didžius planus profesorius dail. Adomas Varnas.

-- Visam tam darbui reikia milžiniškos sveikatos, kantrybės ir kūrybingumo polėkių. Sakykite, pone profesoriau, kokios gyvenimo paslaptys jus lydi tokio gražaus amžiaus ir kūrybos keliais?

-- Mano gyvenimas dabintas vien vargais ir nesėkmėmis. Nuo pat vaikystės pelniau sau duoną, ieškojau kelių į mokslą. Augau prie patėvio, kuris atsisakė mano ateitimį rūpintis ar bet

Profesorius dailininkas Adomas Varnas

V. Valaičio nuotrauka

kuo padėti. Pakėlęs daug vargo ieškojau ramybės ir dėl to savo noru buvau įstojęs į Kauno kunigų seminariją ir joje išbuvau tris su puse metų, nuo 1896 iki 1900 metų laikotarpyje. Bet ieškotos ramybės ir čia neradau. Ir čia kasdienybė reali, su kasdienėmis intrigomis. Būdamas seminarijoje pamėgau piešti. Tą darbą dirbau slapčia, naktimis, nes vadovybė drausdavo pašalinius darbus. Pagaliau nepakėliau kunigų seminarijos aplinkos, likvidavau visą savo asmenišką turtelį ir įstojau į Petrapilio meno mokyklą. Čia ir pradedo mano kelias į meno pasaulį, kuriame praleidau visą savo gyvenimą.

Prie tų nesėkmių prisidėjo ir kitos. Sirgau 6 kartus pliauritu, iš jų du kartu šlapiu. Septynis kartus plaučių uždegimu iš jų du kartu krupoziniai. Turėjau dvi operacijas, teturiu vieną penktadalį skrandžio. Nuo 1928 m. kankina venų išsiplėtimas, 1943 metais banditų buvau peršautas per krūtinę. Esu sirgęs visomis žinomesnėmis ligomis. Penkiasdešimt vienus metus rūkiau ir pakeldavau stiklėlių. Visą tai nugalėjau tik ypatingo ryžto ir optimizmo dėka, kurio gyvenime nestokuju ir dabar. Dailinai gal ir paveldėjau giedrias nuotaikas iš sa-

vo motinos, kuri mirė sulaukus 93 metų amžiaus. Optimizmas ir yradvasinės galios, žmogų palaikančios. Nereikia pamiršti fizinių aplinkybių. Neslūsk kito į krautuvę duonos parnešti, o pats eik keletą blokų. Reikia judėti ir judėti. Tas užtikrina ilgesnį amžių.

[vairūs visuomeniniai susibūrimai, teatrai, me-

no parodos, kultūriniai parengimai plačia to žodžio prasme duoda nepaprastos paskatos ir iš-tvermės nugalėti daugybę gyvenime sutinkamų kliūčių, skaidrina nuotaiką, ilgina amžių. Visa tai žmogui reikalinga lygiai taip, kaip žuvims vanduo.

Labai noriai bendrauju su mūsų jaunimu, jį (Nukelta į 6 psl.)

Prof. A. Varnas savo studijoje darbo metu

Marija ir Adomas Varnai, visą širdį yra atidavę Lietuvii Montessori Draugijos darželiui. Nuotraukoje su viena auklėtine, kuri pradžioj negalėjo kalbėti, bet vėliau M. Varnienės pastangomis galėjo normaliai kalbėti.

"Vienuolika meno apaštalių" - Kauno meno mokyklos mokytojų tarybos posėdis 1928 m. Dail. Adomo Varno šaržas.

ADOMAS VARNAS...

Dail. A. Varnas jaunystėje

(Atkelta iš 5 psl.)

mėgstu, myliu ir jie mane myli. Su jaunimu turiu daug apie ką pasikalbėti, daug ko jam pasakyti. Bendraudamas su jaunimu ir pats tampa jaunesniu. Gi žvelgdamas į ateitį, bandau ir šių dienų modernizmą. Nereikia baugintis bandyti ar galima ko nors pasiekti ir šioje srityje.

-- Gal koki būdingesni išgyvenimą iš savo jaunystės galėtumėte atskleisti?

-- Tai būtų caro laikais, 1903 m. Prie Joniškio Krago klojime vaidinome "Amerika Partiję". Žiūrovų susirinko daug. Tą vakarą pats režisavau ir jame vaidinau vyriausiąją rolę. Tai buvo savotiška demonstracija. Tas, žinoma, nepatiko žandarams. Grėsė bausmė. O dar prieš akis ir šaukimas į rusų armiją. Bėgau į Vokietiją, o vėliau į Krokuva. Torne vėl buvau suimtas ir etapu grąžintas į Rusiją. Bet Lietuvoje pabėgau iš žandarų nagų, persirengiau kunigo rūbais ir iš Panevėžio nakčia išvykau į Livnų, Orlov guberniją, pas savo draugą dailininką Aleksandrovičį. Su juo padarėme vizitus to miesto diduomenei -- archirejui, apskr. viršininkui, gimnazijos direktoriui, miesto burmistrui, mokytojų seminarijos direktoriui. Aš visą laiką buvau kunigo rūbais. Tuo sumaišiau pėdas ir žandarmerija aprimo manęs ieškoti. Po to Aleksandrovičis davė 25 rublius ir su jo brolio pasu pusiau kunigiškai, pusiau civiliai apsiirėgęs pasiekiau Varšuvą ir čia gyvenau kaip Aleksandrovičis pas vieną dailininką. Reikėjo pragyvenimui pinigų, o jų nebuvo. Tada tas dailininkas už duoną ir kelis rublius davė man padaryti stacijas, kurios buvo skirtos Joniškio bažnyčiai, kaip vėliau sužinojau, kur klebonavo kun. Šiaučiūnas. Darbą atlikau gerai, bet drauge tas mane ir labai paveikė, kad meną reikėjo keisti į duoną. Ir tas trumpas mano gyvenimo epizodas lemtingai lėmė, kad likau visą gyvenimą ištikimas menui.

-- Suprantu, Jūsų gyvenimas pilnas tokių išgyvenimų. Apie juos būtų galima daug ir plačiai kalbėti. Bet jau gerokai Jus, pone profesoriau, įvarginau. Tad

TĖVŲ IR JAUNIMO PAREIGA TAUTAI...

(Atkelta iš 3 psl.)

soms kolonijoms ar visoms šeimoms. Bendras rūpestis yra Lietuvos Bendruomenės. O dar svarbiau, ypatingas rūpestis turėtų būti kiekvienos lietuvių šeimos. Čia išvardintų blogybių pašalinimas yra kiekvienos lietuviškos šeimos atsakomybė ir tiesioginis uždavinys.

Norėdami suprasti jaunimo galvosenos ir jo nerangumo priežastis, turim išgildinti jo aplinką, tiek lietuvišką, tiek svetimąją. Jei yra lietuviškos atžvilgiu, trūkumu jaunime, tai dalinai pati lietuvių visuomenė yra kalta. Tuo labiau tėvai kalti. Tautinė kultūra yra visų kartų darinys. Kol dar yra susipratęs prieauglis, kuris galės perimti kultūros lobyną, tai galime sakyti, kad ta kultūra yra gyva ir kūrybinga. Šis tautinės kultūros tęstinumas yra dvasinis, tai yra, viena karta perduoda savo patyrimus ir išpuodžiū kitai. Sociologai vadina šią kultūrinę santykių socializacija ar visuomenėjimu.

Socializacija yra žmogaus visuomeninės prigimties galių išskleidimas, jo įaugimas visuomenės, perimant tos visuomenės normas, vertybes ir taisykles. Niekas negali tobulinti tautinę kultūrą, jei jis neperima ir neįsisąmonina tos kultūros vertybių. O įsisąmoninti vertybes, reikia pirm susipažinti su jomis. Pas mus vyksta silpnas visuomenėjimas. Tai yra, viena karta nesugeba perduoti savo vertybes ir išpuodžiū kitai. Savaimė krašte socializaciją papildoma aplinka, jinai natūraliai vyksta. Tremty tautinė kultūra perkelta į grynai dvasinę plotmę, dirbtinai išlaikoma. Už tat, jei norima užtikrinti kultūros tęstinumą, reikia sąmoningai sudaryti sąlygas tautybės klestėjimui. Deja, taip nėra pas mus. Kažkodėl kiekviena generacija verčiama viską savaip išigyti ir patirti. Tas reikalauja daug laiko ir jėgų. Kokios pasekmės? Naujieji veikėjai tik pagaliau atsiekia tą, ką tėvai prieš 10-20 metų buvo patyrę. O kiek laiko ir energijos būtų sutautyti ir pozityviau panaudoti, jei vyresnioji karta sąmoningai perduotų savo kultūrinį kraitį jaunesniajai. Nereikėtų kas kart kultūriniai atgimti; mūsų kultūra tobulėtų, ne tik išsilaikytų, jei būtų sveika sistematinga

socializacija, kuri eity palaipsniui per tėvus, draugiją ir Bendruomenę.

Blogos socializacijos žymės yra: tėvų ir visuo menės abejingumas, politinis uždarumas ir komfortas, kaip aukščiausias siekis.

Tėvai dažnai nenorom auklėja lietuviškai vaikus. Visuomenės normos spaudžiami, tėvai tik paviršutiniškai atlieka pareigą tautai. Vaikų gabenimas į šeštadienes mokyklas, stumiamas į organizacijas ir vaikų varymas į minėjimus -- visi šitie veiksmai atliekami nenorom, pro forma. Tarsi, tėvai atlieka koki nors ritualą ir tuo tenkinasi, jog atlieka pareigą tautai. Juk, ir vaikas žino, kada jam teikiamas grynas pinigų, kada tik formalumas. Vaikai ir paaugliai pastebi, kad tėvai patys netiki tais patriotiniais šūkiais, kuriais dangstosi, norėdami skubiai ir trumpampaveikti vaikus. Kiek iš tikrųjų stengiasi tėvai įkvėpti vaikus lietuvišką dvasią? Kiek iš jų tik paviršutiniškai perduoda savo tradicijas vaikams, o pasiteisina visiems, jog svetima įtaka nutautina vaikus. Ar jie rimtai galvoja, kad vaikai bus lietuviškie, jei kas šeštadienį praleis valandėlę mokyklėlėje, o tuo tarpu per visą savaitę žiūrį į amerikietišką televiziją ir net tarp savęs angliškai tauškia. Kaip gali jaunimas gerbti tėvų tradicijas, jei patys tėvai jų neįvertina?

Organizuota visuomenė, ypač Bendruomenė irgi dailinai kalta. Išskyrus jaunimo ir studentų organizacijas, kam rūpi jaunimo verbavimas lietuvišką veiklą? Juk akstinio nėra iš tėvų pusės. Dažnai jaunimo organizacijų vadovybės nesistengia įkvėpti pareigingumo lietuvių visuomenei. Atsiranda tokių paradoksų: jaunuolis ištikimas skautams ar ateitininkams, bet jam išvis nerūpi kolonijos bendras kultūrinis gyvenimas. Šis paradoksas taip pat pastebimas sendraugių filisterių tarpe. Kitaip sakant, atsiranda ištikimybės kolegoms ar draugijai, bet ne tautinei bendruomenei. Dažnai jaunimas seka tokių vyresniųjų pavyzdį. Organizacijos dažnai atlieka tik gryną formalumą: sueigos, paskaitos, rinkimai ir parengimai. Visi tie vyksmai tik paviršutiniški, jei jie negilina tauti-

nio susipratimo, jei jie neskatina noro grupės kultūrinį lygį pakelti. Organizacija, vietoj priemonė tobulinti kultūrą, tampa pačiu tikslu.

Laikas jau pribrendo atlietuvinti jaunas lietuviškas šeimas ir sulietuvinti jų vaikučius. Anais laikais, kaimo gyvenime močiutės prižiūrėdavo vaikučius ir visos trys generacijos išliko lietuviškos. Šiandien seneliai taipogi turėtų daugiau dėmesio kreipti į savo vaikučius. O tėvai su bres-tančiais vaikais turi dar sunkesni uždavinį išsivijoje, būtent, ne vien išlaikyti vaikų lietuviybę, bet ir stengtis išlaikyti kolektyviai, per Bendruomenę ar kitas organizacijas, kaimynų vaikų lietuviybę, kad vaikai susidarytų aplinkybės sukurti naujas lietuviškas šeimas.

Šeima yra tautos gyvybė. Lietuvis turėtų kurti lietuvišką šeimą. Tėvų pareiga -- auklėti vaikus, įkvėpti jiems tėvynės meilę. Vaikų pareiga -- gerbti tėvus ir jų kalbą. Jeigu genda ir žūsta šeimos, turi gestis ir žūti visa tauta. Ir priešingai, jeigu yra tvirtos ir sveikos šeimos, tokių tautų niekas negali išnaikinti. Mūsų nedidelė tauta žymiai sumažės dabartinėje nelaimėje. Todėl jau dabar kiekvienam lietuviui turi rūpėti tautos išsilaikymo ir gausėjimo klausimas. Tauta auga ir miršta šeimoje.

Jaunimas yra ištikimas tautai, jei jaunimas ją gerbia. Mes turime įkvėpti į jaunimą tautinę savigarbą ir tą jiems įkvėpsime tik tada, kada juos lietuviškai auklėsime.

1. Duokime vaikams lietuviškus vardus. Jie niekuomet negalės atsakyti nuo vardo; tas lietuviškas vardas vaikui visuomet primins, kad jis esąs lietuvis.

2. Pamokykite savo vaikus lietuvišką dainelę: tų pačių dainelių, kurias patys jauni būnėri kolonijos bendras kultūrinis gyvenimas. Šis paradoksas taip pat pastebimas sendraugių filisterių tarpe. Kitaip sakant, atsiranda ištikimybės kolegoms ar draugijai, bet ne tautinei bendruomenei. Dažnai jaunimas seka tokių vyresniųjų pavyzdį. Organizacijos dažnai atlieka tik gryną formalumą: sueigos, paskaitos, rinkimai ir parengimai. Visi tie vyksmai tik paviršutiniški, jei jie negilina tauti-

3. Papasakokite vaikams apie mūsų tautos praeitį, jos senovinę didybę, vargus ir atgimimą, apie knygnešius, apie Nepriklausomybės laikotarpio kultūrinius ir kitus laimėjimus, ir ypač apie šių dienų vargus ir partizanų. Pabrėžkite lietuviško geniališkumo ir didvyriškumo laimėjimus.

4. Jei patys galite, pa-

mokykite vaikus lietuviškai skaityti ir rašyti. Prašoma lietuvių tėvų kasdien skirti nors 15 minučių savo vaikučių liuanistiniam švietimui: rašymui, skaitymui, pokalbiams lietuviškais temomis.

5. Tėvai turi žiūrėti į mūsų atžalyną kaip į lietuvių, o ne lyg į kokius svetimos valstybės piliečius. Jų kambarius puošti lietuviškais paveiksiais, nuotraukomis ir žemėlapiams. Kiekvieno lietuviuko knygų lentynoje turėtų būti Lietuvos istorija (nors ir angliškai parašyta), lietuvių -- anglų kalbų žodynas, Lietuvos žemėlapis ir geografijos, ir lietuvių gramatikos tomai.

6. Jei mūsų jaunuoliai jau moka lietuviškai skaityti, paraginkime juos pasiskaityti Lietuvos istoriją, literatūrą, laikraščius bei žurnalus.

7. Namuose tėvai su vaikais kalbasi tik lietuviškai. Vaikams savo tarpe leisti kalbėti tik lietuviškai, ar broliui, ar seserys, ar su iš kitur atvykusiais lietuvių vaikais. Pratinkite jaunimą melstis tik iš lietuviškų maldaknygių. Kaip žmogus meldžiasi, taip jis ir galvoja. Šeimos galėtų įvesti piniginę bausmę nelietuvišką žodį pasakiusiam, nesvarbu tėvui, motinai, broliui, seseriai, sakykite po 10 centų. Piniginę pabaudą dėti dėžutėn ir bausmių bankeliui pasunkėjus -- pinigų paaugoti lietuviškai įstaigai, sakysime, Vasario 16 lietuvių gimnazijai Vokietijoje.

8. Tėvai turėtų įkalbinti, o nepriversti jaunimą išrašyti į lietuvių organizacijas, kaip: į vyčius, skautus, ateitininkus, sporto vienetus, į studentų sambūrius, studentų sąjungą, tautinių šokių grupes, chorus ir vaidintojų ratelius. Toliau būdu jie priprastų bendrauti su savo amžininkais lietuviukais.

9. Reikalui esant, tėvai turėtų kreiptis į savo jaunimą, prašant parašyti kurio nors lietuviško reikalo laišką kitataučių politikams, spaudai, ginant savo tautos reikalus. Reikia jaunimą pripratinti prie konkretaus lietuvių visuomeninio darbo iš jaunų dienų.

Lietuviškos šeimos uždavinys vykdyti, tiek iš tėvų pusės, tiek iš vaikų pusės, yra būti ir kasdien atlikti. Visi lietuviai, tiek tėvai, tiek vaikai, turi pažinti Lietuvą. Kiekvienas iš mūsų turi žinoti, kur lietuvis verkia, o kur džiaugiasi, kur vargsta, o kur turtuo-

se, kur apleistas ir kur nuskriaustas, o kur laivas ir laimingas, kad galėtume matyti, kuriam broliui reikia padėti, o nuo kurio prašyti pagalbos; turime žinoti jausmus, galvojimą ir darbų visų lietuvių, idant būtų aišku, ant ko galima remtis, norint apginti savo tėvynę ir suteikti jai laimę.

(Ištrauka iš dr. A. Budreckio paskaitos skaitytos Baltimorėje vasario 23 d. Nepriklausomybės Šventės minėjime).

MOTERŲ SUVAŽIAVIMAS

Sausio 22-26 d.d. ženevoje įvyko Pasaulinės Katalikų Moterų Organizacijų Unijos (WUCWO) suorganizuotas Europos katalikų moterų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 25-kių Europos kraštų katalikų moterų organizacijų atstovės. Lietuvių Katalikų Moterų Organizacijų Pasaulinę Sąjungą (LKMOPS) atstovavo Birutė Venckuvienė iš Paryžiaus.

Su važiavime išsklausius pranešimus, susipažinta su kiekvieno atstovaujamo Europos krašto katalikų moterų organizacine veikla. Toliau svarstyto sekančios temos: Bažnyčia Europoje, Moters įnašas Europos vieningumo ugdyme ir Emigracija Europoje.

B. Venckuvienė suvažiavime padarė pranešimą apie LKMOPS veiklą, taip pat informavo apie Bažnyčios padėtį sovietų okupuotoje Lietuvoje ir ten esamas religinio gyvenimo sąlygas.

STALO TENISO PIRMENYBĖS

Šiaurės Amerikos Pabaltiečių stalo teniso pirmenybės įvyks š. m. kovo mėn. 15 d. Toronto, Toronto Table Tennis Centre -- 337 Spadina Ave. Pradžią 10 val. iš ryto. Žaidynes bus vykdomos vyrų, jaunių ir moterų klasėse; individualūs susitikimai, komandinės varžybos ir dvejetai. Dalyvių skaičius nėra ribojamas. Kviečiama Amerikos ir Kanados lietuvių stalo tenisininkus gausiai dalyvauti. Registracijos mokestis \$1 asmeniui. Jokių kitų mokesčių nebus. Šias žaidynes praveda lietuviai ir jų organizaciniais reikalais rūpinasi Aloyzas Kuolas, 102 Beresford Ave., Toronto 3. (tel. RO 9-7051). Nedelsiant prašom p. A. Kuolui pranešti apie dalyvavimą.

M A L E

MACHINE REPAIRMEN

Must have journeyman's card. Experience in repairing crankshaft, lathes and grinders helpful but not necessary. Apply to Personnel Dept. JACKSON CRANKSHAFT DIVISION Muskegon Motor Specialties Co. 2314 Tyson St., Jackson, Mich. An Equal Opportunity Employer (18-20)

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

5%

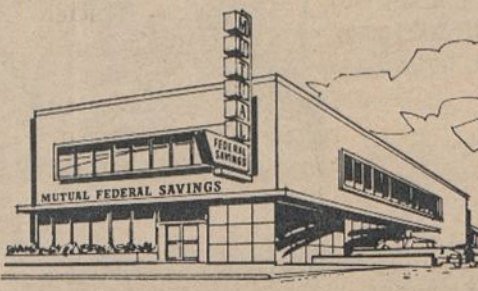
Mokamas už vieno metų taupymo ląštus nuo išdavimo datos.

(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vieno metų taupymo ląštus nuo išdavimo datos.

(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ŽUVO AUTOMOBILIO KATASTROFOJE

Antanas Puškorius gyv. Eastlake, Ohio, žuvo automobilio katastrofoje. Paliko žmoną ir vaikus. Po gedulingų pamaldų šv. Jurgio parapijos bažnyčioje palaidotas pirmadienį, kovo 3 d., Kalvarijos kapinėse.

• Otonas Liutkevičius praeitą šeštadienį, kovo 1 d. mirė nuo širdies smūgio. Po gedulingų pamaldų šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, kovo 4 d. palaidotas Visų Sielų kapinėse, palydėjus gausiam būriui giminų ir pažįstamų.

• Dr. A. Geručio pagerbimas ir jo redaguoto veikalo "Lituaniania", kurį išleidžia Lietuvos Nepriklausomybės Fondas, pristatymas Clevelando visuomenei ruošiamas kovo 30 d. Vieta ir smulkesnė programa bus pranešta vėliau.

PAVYKĖS VAIDINIMAS

Retai kada Clevelande parengimas sutraukė tiek žmonių, kaip Chicagos Sce-

Maloniai kviečiame visus į KAZIUKO MUGĘ-VAKARĄ SU LIETUVIŠKĄJA SKAUTIJA

Šeštadienį, kovo 8 d.

šv. Mergelės Nepaliaujamos Pagalbos

parapijos salėje,

18022 Neff Road.

Pradžia 5 val.

Grazūs išdirbiniai, karšta vakarienė ir saldumynų stalas.

LĖLIŲ TEATRAS.

Neringos tunto pasirodymas "Lietuva iš tolo".

Neringa — Pilėnai — Klaipėda
Akademine Skautija

nos Darbuotojų Sąjungos vaidinimas "Bubulis ir Dundulis", kuris pripildė pilną šv. Jurgio parapijos salę, jog rengėjai turėjo papildomas kėdes pristatyti.

Tas rodo, kad clevelandiečiai pasiilgę gerų vaidinimų. Gal tas sukelia didesnę dėmesį ir paramą vietos Vaidilos teatrui, kuris praeityje yra davęs gerų pastatymų.

Plačiau apie A. Rūko komediją "Bubulis ir Dundulis" bus sekančiuose Dirvos numeriuose.

Vaidinimą globojo vysk. Valančiaus lituanistinė mo-

kykla, kurios išlaikymui tenka šio gražiai pasisekusio vakaro pelnas.

SUKEITĘ PALTĄ IR SKRYBELĘ

Praeitą šeštadienį po parengimo šv. Jurgio parapijos salėje per klaidą iš rūbinės buvo sukeisti p. Balo paltas ir R. Kudukio skrybelė. Sukeitusieji prašome skambinti p. Balui 382-4997, ir R. Kudukiui 522-4845.

TEVYNĖS ŽIBURĖLIAI

Clevelando Neringos Skaučių Tuntas išleido naują spalvavimo knygutę mažiesiems.

Knygutę paruošė Mirga Kižienė ir Amanda Muliolienė.

Eiliuotus žodžius parašė: Amanda Muliolienė ir Dalia Stanišienė.

Piešinius pašė: Vida Barzdukienė, Rauda Gelazienė, Mirga Kižienė ir Janė Motiejūnienė.

Knygutę bus galima gauti Kaziuko mugėje kovo 8 d., arba p. B. Gaidžiūno Patrijos krautuvėje.

• Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos susirinkimas įvyks kovo 29 d. Holiday Inn svetainėje prie I-71 ir 18 kelio, Medina, Ohio. Tel. 725-4571.

• Adv. Julius Smetona žuvusios Neringos Karaliūtės atminčiai paaugojo 25 dol. Vysk. M. Valančiaus lituanistinei mokyklai

TARŠI LIETUVIŲ NAMŲ STATYBOS REIKALAIŠ

Praeitą ketvirtadienį, vasario 27 d., Lietuvių salėje įvyko lietuvių organizacijų atstovų informacinis susirinkimas, kurį sukvietė Clevelande planuojamų statyti Lietuvių Namų komitetas.

Buvo išklausti organizacijų pageidavimai ir pasiūlymai.

Pirmininkavęs posėdžiui Mačys pastebėjo, kad bus atkreiptas dėmesys į tuos pageidavimus, planuojant patalpų išdėstymą ir kvietė jau dabar organizacijas įjungti į Lietuvių Namų statybos akcijų platinimą. Kuo greičiau bus sukelti reikalingi pinigai, tuo greičiau bus realizuoti namai, kurie numatyti statyti prie East 185 St. ir Neff Rd. sklype.

• Religinės šalpos Vajus Clevelande vykdomas kovo mėnesį. Clevelando ir apylinkių lietuviai laiškais prašyti savo aukas pasiųsti paštu arba kitą sekmadienį, kovo 16 d. atiduoti šv. Jurgio parapijos antrosios rinkliavos metu.

Religinė šalpa teikia pagalbą ir rūpinasi parapijomis bei tikinčiaisiais Lietuvoje.

L. K. Religinės šalpos Komiteta Clevelande sudaro: kun. K. Zemaitis, O. Zilinskienė, I. Sušinskienė, H. Stasas, Z. Obelenis, L. Keženius ir A. Garka.

Mokiniai ir tėveliai šv. Kazimiero lit. mokyklos surengtame Vasario 16 minėjime. Prieky sėdi mokyklos vedėjas A. Tamulionis, parapijos mokyklos vedėja sesuo Emma, mokytojai S. Kazlauskienė ir V. Kavaliūnas, J. Vyšnionio nuotrauka

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Vasario mėn. 22 d. šv. Panelės Nepaliaujamos Pagalbos parapijos salėje įvyko šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas.

Atidarymo žodį tarė vedėjas A. Tamulionis, paminėdamas šios brangios dienos reikšmę visiems lietuviams, kur jie bebūtų — gimtajame krašte, tremtyje, ar išeivijoje.

Po to sekė mokytojo J. Vyšnionio kalba, kurios tema buvo lietuvių tautos kelias į nepriklausomybę. Kalbą pajvairino spalvingos skaidrės, vaizduojančios mūsų istorijos žymesnius asmenis bei vietas. Mokiniais buvo priminta, kad 1918 metais Lietuva neįsikūrė kaip nauja valstybė, bet, kad po ilgos carinės Rusijos vergijos, ji sau atgavo — išsikovojo teisę būti laisva ir nepriklausoma.

Po kalbos LB II-osios apylinkės valdybos pirmininkas K. Žiedonis padarė pranešimą apie valdybos skelbto dailiojo skaitymo, deklamavimo ir rašymo konkursą, kuris buvo suklelęs didelį susidomėjimą ir aktyvų dalyvavimą mokinių tarpe. Taip pat pažymėjo vertinimo komisijos sunkumus, išrenkant laimėjusiuosius.

Apylinkės valdybos švietimo reikalų vadovas J. Žilionis paskelbė geriausius

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

REIKALINGA MOTERIS

Padienio darbui antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, dalį laiko, nuo 2:30 iki 7:30 po pietų, Arti Shaker Square. Skambinti po 2:30 val. 321-4456.

• Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

REIKALINGA MOTERIS

namų ruošos darbams pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Netoli autobuso. Nereikia skalbti. Nėra vaikų. Reikalingos rekomendacijos. 381-2543. (18-19)

PARDUODAMAS NAMAS

Prie Naujosios parapijos, E. 185 g. apsipirkimo centro. Randasi ramioje gatvėje prie Nottingham Rd. Vienas miegamasis arba darbo kambarys apačioje, 3 dideli miegamieji viršuje. 1½ vonios. Valgomasis kambarys. Puikiai išremontuota virtuvė su pečiu ir indams plauti mašina. Būtinai pamatykite ir įsitikinkite.

Tel. 486-2747.

FLORENCE M. ROME REALTY

18202 Marcella Rd.

(13-18)

LB Clevelando II apyl. valdybos nariai P. Balčiūnas, J. Žilionis ir K. Žiedonis su I skyr. I vietos laimėtoja Rita Kazlauskaite, J. Vyšnionio nuotrauka

Šv. Kazimiero lit. mokyklos 7 ir 8 skyr. mokiniai atlieka montažą "Miško broliai". V. Vyšnionio nuotrauka

Šoka mokyklos jaunesnioji šokėjų grupė. J. Vyšnionio nuotrauka

įvertintų mokinių sąrašą, vaizdžiai apibūdindamas dvių kalbų mokėjimo naudingumą.

Pažymėjimais ir pinigineėmis dovanomis, skirtomis lietuviškai spaudai įsigyti, buvo apdovanoti šie mokiniai:

I sk. — R. Kazlauskaitė I vieta, P. Staniškis II, R. Kižys III.

II sk. — A. Miškinis I, T. Ralys II, R. Jonaitytė III.

III sk. — D. Miškinytė ir L. Balčiūnaitė I, E. Kižys II.

IV sk. — R. Staniškytė ir A. Kazlauskas I, R. Kazlauskas II.

V sk. — D. Balčiūnaitė I, A. Mackevičius II, M. Juodžiūsis III.

VI sk. — D. Rydelytė I, R. Belzinskas II, D. Strimaitytė III.

VII sk. — J. Ignatavičiūtė I, A. Petrulytė II, V. Gudėnas III.

VIII sk. — V. Nasvytytė I, R. Kazlauskas II, A. Čiurberkis III.

IX sk. — R. Balytė ir R. Čyvaite I, B. Kazėnas ir V. Čyvas II.

X sk. — A. Kavaliūnaitė ir D. Bielinytė I, D. Sušinskaitė II.

Įteikus dovanas, sekė trumpa meninė dalis, kurią atliko aštunto ir septinto

skyrių mokiniai, glojami mokytojų A. Miškinienės ir J. Vyšnionio. Ritai Čyvaitei pritarant pianinu, mokiniai išpildė eilėraščių ir dainų pyne, skiriamą mūsų miško broliams partizanams, kurie savo gyvybes atidavė, gindami Lietuvos laisvę.

Minėjimas buvo užbaigtas suktiniu, kurį pašoko jauniausioji mokyklos šokių grupė, vadovaujama D. Juodėnaitės ir K. Sušinsko. Vėliau visi da yviai buvo nepailstančio tėvų komiteto pavaišinti. (m)

PARENGIMAI CLEVELANDE

KOVO 8 D. Kaziuko mugė N. parapijos salėje.

KOVO 15 D. koncertas, Dainuoja I. Stankūnaitė ir A. Griegas. Rengia šv. Kazimiero lit. mokykla.

* KOVO 23 D. Lietuvės partizanės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje, tuoj po pamaldų.

KOVO 30 D. Dr. A. Geručio pagerbimas ir jo redaguoto veikalo "Lituaniania" pristatymas.

BALANDŽIO 12 D. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos metinis balius.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Mirė Erdmonas Simonaitis

Žymus Klaipėdos krašto veikėjas Erdmonas Simonaitis, pernai atšventęs 80 metų amžiaus sukaktį, vasario 24 d. mirė Vokietijoje. Velionis buvo gimęs 1888 m. Spečiuose, Tilžės apskrityje. 1919 m. buvo įstojęs savanoriu į Lietuvos kariuomenę. 1920 m. buvo Klaipėdos kr. direktorijos nariu. 1923 m. buvo pakviestas sukilėlių direktorijos pirmininku, o 1926 m. buvo išrinktas pirmuoju Klaipėdos kr. direktorijos pirmininku. Vėliau buvo Klaipėdos apskr. viršininku ir Klaipėdos burmistru. Išeivijoje nuo 1946 m. buvo Mažosios Lietuvos Lietuvių Tarybos pirmininkas. Gyveno Hemsbach, netoli Vasario 16 gimnazijos. Palaidotas Manneime.

PARENGĖ ĮSTATŲ KEITIMO PROJEKTĄ

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba, vykdydama paskutiniojo Sąjungos seimo nutarimą, sudarė įstatų keitimo projektui parengti komisiją (inž. Jonas Jukūnas, dr. Juozas Bartkus ir Antanas Juodvalkis), kuriai perdavė įstatų keitimo reikalu gautus pasiūlymus bei pastabas ir prašė parengti pakeitimo bei papildymo projektą. Komisija tokį projektą parengė ir Sąjungos Valdyba šiomis dienomis išsiuntinėjo Tarybos nariams ir skyrių valdyboms, prašydamą iki balandžio 1 d. dėl šio projekto prisiųsti savo pasiūlymus ir pastabas.

• Mikas Vaidyla, Sandaros redaktorius, vasario 17 d. staigiai susirgo ištikus smūgiui ir buvo paguldytas į ligoninę.

• ALT S-gos Elizabetho skyrius Vilties draugijai vasario 5 d. įnešdamas 200 dol. tuo būdu savo įnašus pakėlė iki 500 dol.

Aprašant skyriaus veiklą (Dirva nr. 15) buvo padaryta klaida. Paminėtas įnašas 50, o turėjo būti 500 dol.

• Lietuvių Jūrų Skautijos vadovybių kadencijoms baigiantis, nuo š. m. sausio 5 d., vyksta korespondenciniu būdu naujų vadovybių rinkimai. Tam tikslui, Clevelande sudarytas rinkimų, korespondencinio suvažiavimo, prezidiumas sekančios sudėties: jvs Vl. Petukauskas — pirmininkas, j. ps. A.

Andrašiūnas — sekretorius ir j. s. Pr. Petrakis — narys.

L. J. S. korespondenciniame suvažiavime dalyvauja JAV, Kanados ir Australijos jūrų skautų atstovai.

Suvažiavimo metu, šalia vadovybių rinkimų, yra progos visiems išreikšti savo nuomonės dėl buvusios veiklos ir iškelti naujus pasiūlymus ir bendrai spręsti Lietuvių Jūrų Skautijos ateitį.

CHICAGO

ORIGINALUS PARENGIMAS

Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris Chicagoje kovo 15 d., 7 val. vakaro Jaunimo Centro salėje rengia Stefanijos Rūkienės knygos: "Vergijos Kryželiuose" įvertinimą ir jos būdingų momentų išryškiniimą.

Programoje: Literatūros dėstytoja Aldona Augustinavičienė iš Clevelando apibūdins knygos literatūrinės savybes.

Autorė Stefanija Rūkienė padarys pratarčių apie Sibiro tremtinių likimą Sibire ir grįžusiųjų dabartinę padėtį Lietuvoje.

Knygos išleidimo mecenatas dr. Juozas Dauparas pasakys autentišką žodį, kodėl jis skyrė 1000 dolerių, kad minėtoji knyga pasiektų mūsų skaitančią visuomenę.

Lituanistinio Pedagoginio Instituto studentai atliks iš knygos: "Vergijos Kryželiuose", dir. Domo Veličkos sukurto montazą. Vaidybinę ir meninę dalį apipavidalins Argentinos lietuviai aktorius J. Valentinas Lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama į minėtą rengimą atsilankyti ir tuo pačiu paskatinti rengėjų pastangas.

• E. ir V. Žukauskų vadovaujama "Cosmos Parcels Express" b-vė, Chicagoje, kurios skelbimai telpa Dirvoje, nceseniai atšventė dešimties metų sukaktį ir per tą laiką į okupuotą Lietuvą persiuntė 40,000 siuntinių, iš kurių nė vienas nežuvo. Skaičiai sako, kiek širdies laisvojo pasaulio lietuviai parodo Lietuvoje likusiems giminėms.

• "Laiškai Lietuviams" parengime kovo 8 d. Jaunimo Centre matysime G. Pergolesi komiškąją operą "La Serva Padrona" (Ponia Tarnaitė).

Operos muzika pasižymi savo ritmine energija ir melodingumu.

Solistai: kloratūrinis soprano — Dalia Kučėnienė, bosas Vytautas Nakas, Operą režisuoja akt. J. Valentinas, kuris atliks ir vaidybinę nebilio partiją.

Operą palydės kamerinio ansamblio orkestras.

Kr. Donelaičio mokyklos Chicagoje mokiniai Vasario 16 minėjime.

V. Noreikos nuotrauka

A. Kaminskas ir R. Janulevičiūtė skaito invokacijas Vasario 16 d. mokyklos surengtame minėjime.

V. Noreikos nuotrauka

• Premjera "DANOS", komp. J. Gaidelio operos, įvyks š. m. balandžio 12 d., Chicagoje, Marijos Aukšt. Mokyklos salėje. Kiti spektakliai — bal. 13 ir 19 d.d. Libretas — S. Santvaro. Dirigentas — A. Kučūnas. Solistai: D. Stankaitytė, R. Mastienė, S. Baras, A. Braziš ir J. Vaznelis. Režis. — P. Maželis. Dail. — A. Kurauskas.

Bilietai gaunami "Marginiuose", 2511 W. 69th St., Chicago. Telef. PR 8-4585. Užsakant paštu — siųsti čekį: Lithuanian Opera of Chicago, 6441 So. Kedvale Ave., Chicago, Ill. 60629.

Bilietų kainos: Parterys: 8, 6.50 ir 5 dol. Balkonai: 7, 5 ir 3 dol. Premjerai — visi bilietai 1 dol. brangesni.

Chicagos Lietuvių Opera

TORONTO

POSEDŽIAVO KANADOS LIETUVIŲ FONDO TARYBA

Kanados Lietuvių Fondo Tarybos narių posėdis, įvykęs šių metų vasario 22 d.

Lietuvių Namuose, svarstė ir aptarė visą eilę svarbių ir neatidėtinų klausimų. Apie Fondo veiklą pranešimus padarė Tarybos pirmi-

ninkas inž. V. Balsys, valdybos pirmininkas dr. A. Pacevičius, išdėstė inž. P. Lelis ir revizijos komisijos vardą — V. Gustainis.

Iš pranešimų išryškėjo ne vien tik laimėjimai, bet kartu ir sunkumai, kuriuos teko sutikti savo veiklos kelyje. Tačiau nežiūrint viso to, L. Fondo veikla buvo gyva, narių skaičius gausėjo ir įnašai didėjo. Šiuo metu yra 325 nariai ir jų įnašai visiškai priartėjo prie 50,000 dol. sumos. Svarstant L. Fondo valdybos narių kadencijos pratęsimo klausimą buvo priimtas Tarybos pirmininko pasiūlymas įgalinti dabartinę valdybą veikti toliau. L. Fondo pelnui paskirstyti sudaryta komisija. Jos sąstatas toks: du L. Fondo kviešti asmenys — K. Aperavičius ir kun. P. Azubalis, o dėl trečiojo numatyta kreiptis į LB ir laukti jos pasiūlymo. Aptariant investavimo reikalus buvo sudaryta komisija, į kurią įėjo dalyvavę posėdyje inž. L. Balsys ir P. Bastys, o trečiuoju kviečiamas L. Matukas.

Apsvarsčius įstatų keitimo ir kitus tolimesnės veiklos planus, posėdis trukęs virš ketvirtą valandą buvo baigtas. (pb)

DETROIT

• Birutė ir Petras Janušai vasario 22 d. Lietuvių Namuose giminių, draugų ir pažįstamų tarpe paminėjo 25 vedybinių metų sukaktį. Paminėjimą suruošė P. Bajerčienė ir P. Misiūnienė, o vakarienes programą pravedė Stasys Garliauskas. Maldą prieš vakarienę atkalbėjo Windsoro lietuvių parapijos klebonas kun. L. Lingvinas. Gauta daug sveikinimų, pasakyta gražių sveikinimo kalbų, sugiedota ilgiausių metų ir įteikta dovanų. Svečiai linksminosi ir šoko iki rytmečio. Petras Januška yra visuomenininkas, žurnalistas, priklausęs prie daug lietuviškų organizacijų ir yra SLA 352 kuopos pirmininkas.

• Vlodo Putvio 40 metų mirties ir tuo pačiu šaulių

• Kristijono Donelaičio mokyklos Chicagoje, mokiniai, vasario 15 d. minėjo 51-ą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį. Kadangi mokyklos auditorija nėra didelė ir visų mokinių iš karto negali sutalpinti, Vasario Sešioliktosios minėjimas buvo suskirstytas į dvi dalis: 9 val. ryto Žemesniajai mokyklai ir 11 val. Aukštesniajai. Abu minėjimus atidarė ir tai dienai pritaikintą žodį tarė mokyklos vedėjas J. Širka. Taip pat žodžiu sveikino kun. A. Trakis, vietos LB apylinkės pirm. A. Kerelis ir Chicagos LB Apygardos pirm. A. Juškevičius. Abiejuose minėjimuose paskaitėlės skaitė mokyklos mokiniai: R. Garūnaitė tema "Tauta ir valstybė" ir M. Trakis tema "Vasario 16-jį".

Menines programas, kurios buvo labai gražiai išpildytos, taip pat atliko mokiniai. (kr)

J. Ivanauskas išpildo meninę programą K. Donelaičio mokyklos surengtame Vasario 16 minėjime. V. Noreikos nuotrauka

Sąjungos 50 gyvavimo sukakties paminėjimas įvyks gegužės 11 d., o ne kovo 30 d., kaip mano anksčiau buvo rašyta.

Rašytojas Vytautas Alanas skaitys apie Vladą Putvį ir šaulių sąjungą poskaitą. Meninėje dalyje tautinių šokių grupė "Pašvaistė", vadovaujama Rimgailės Zotavienės pašoks tautinių šokių. Rengia Detroito jūrų šaulių kuopa "Švyturys".

• Toronto lietuvių studentų choras kovo 15 d., 6:30 val. Merchy kolegijos McAuley auditorijoje koncertuos.

• Alice Stephens "Aidų" ansamblis, gegužės 3 d. 7:30 v. v. koncertuos Lietuvių Namuose. Koncertą rengia SLA 200 kuopa. (ag)

• APOLLO 9 erdvėlaivis su trimis astronautais, kuris turėjo būti iškeltas orbitan praeitą savaitę, bet dėl astronautų persiūlymo bandymas buvo atidėtas, sėkmingai iššautas pirmadienį ir skrydyje išbus 10 dienų. Tai paruošiamasis manevras nusileidimui mėnulyje, kuris gal bus atliktas šią vasarą.

A. A.

OTONUI LIUTKEVIČIUI

mirus, jo žmonai, sūnui ALGIUI ir dukrai ALDONAI bei jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

ASD "Šatrijos Raganos" Draugovė ir Korp! Vytis

KONSTANCIJAI STEMPUŽIENEI

Lietuvoje mirus, mielus bičiulius JUOŽĄ ir PRANĄ STEMPUŽIUS ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime

Raimundas ir Gražina
K u d u k i a i

Vyr. skautininkui

PRANUI KARALIUI

ir šeimai, tragiškai žuvus jų mylimai dukrai ir seseriai NERINGAI, širdingą užuojautą reiškia

ASD "Šatrijos Raganos" Draugovė ir Korp! Vytis

NERINGAI KARALIŪTEI

tragiškai žuvus, skausmo valandoje jos tėveliams, broliams ir giminėms reiškiamame gilią užuojautą ir kartu liūdime

Laima Mačytė-Karnaitienė
ir šeima

Kolegą

STASI J. PALTŲ

ir sūnų ALFREDA, mylimai žmonai ONAI ir motinai mirus, nuoširdžiai užjaučiame

Šviesa-Sandara
Los Angeles Skyrius

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Los Angeles skyriaus pirmininko STASIO J. PALTĀUS žmonai mirus, kolegai

STASIUI J. PALTUI,

skausmo valandoje, reiškia gilią ir nuoširdžią užuojautą

Lietuvių Žurnalistų S-gos Centro Valdyba,
Detroit, Mich.